

KATEHEZE

Oratorij 2025

NE BOJ SE
NIK DAR,
ŽIVLJENJE
JE DAR!

IME IN PRIIMEK ANIMATORJA:

LEGENDA

ZGODBA

NAVODILA ZA
VODENJE

SMER
KATEHEZE

OPOMBE

O CILJU
KATEHEZE

POGOVOR
MED
ANIMATORJI

VSTOPNO
MESTO

IGRE

DEJAVNOST

Maja Prinčič: 040 348 481

Eva Premrl Olivo: 051 208 071

Andreja Ličen: 040 244 657

Urška Smerkolj: 040 187 796

KAZALO

NAVODILA ZA VODENJE	4
1. DAN: VESELIM SE – ŽIVLJENJE JE DAR!.....	9
2. DAN: TUDI ČE BOLI – ŽIVLJENJE JE DAR!.....	20
3. DAN: NE UDARIM NAZAJ – ŽIVLJENJE JE DAR!.....	32
4. DAN: ODGOVOREN SEM – ŽIVLJENJE JE DAR!	42
5. DAN: VZTRAJAM, DA RASTEM– ŽIVLJENJE JE DAR!.....	50
6. DAN: NE BOJIM SE – ŽIVLJENJE JE DAR!.....	57

DNEVNI RED

7.00	MAŠA (kdor želi)
7.30	ZAJTRK
8.00	ZBOR ANIMATORJEV: pregled dneva in tekočih obveznosti
9.00	PRIHOD OTROK: igre z otroki
9.30	PROTOKOL: vzkliki skupin, dvig zastave in himna, vzklik oratorija
9.45	DRAMSKA IGRA
10.00	KATEHEZE
11.00-11.15	zbor pred cerkvijo, petje pesmi
11.45	MOLITEV v cerkvi
12.00	KOSILO
	igre pred cerkvijo
12.45	Predstavitev delavnic
13.00	DELAVNICE: predstavitev delavnic, razdelitev v delavnice, otroci stopijo k tablam,
14.15	zbor pred cerkvijo
14.30	ŠPORTNE IGRE
15.45	zbor pred cerkvijo, razglasitev rezultatov,
16.00	PROTOKOL: vzkliki skupin, spust zastave in himna, vzklik oratorija
16.30	REFLEKSIJA za animatorje in pregled naslednjega dne, delo po delovnih skupinah
19.00	VEČERJA (za vse animatorje)
21.00	MOLITEV pred cerkvijo (kdor želi)

NAVODILA ZA VODENJE

1. Na dejavnost se vedno pripravite in preverite, ali imate vse, kar boste potrebovali.
2. Vedno imejte pospravljen in urejen prostor.
3. Pomembno je, da sedite v krogu, da zagotovo vidite vse otroke in soanimatorje.
4. Animatorji se usedite med otroke, le prve dni je lažje, če sedite skupaj, da ste si v oporo.
5. Otroka, ki povzroča največ težav, posedite poleg sebe in ne nasproti sebe.
6. Če imate v skupini otroke, ki jih ne morete vključiti v dejavnost, ker rušijo skupino, takoj poiščite pomoč pri voditeljih. Prav tako poiščite pomoč, če imate težave v odnosu s soanimatorjem. To ni tožarjenje, ampak pot rasti.
7. Pri vodenju skupin z otroki imejte material in pripomočke ob sebi, za svojim hrbtom, in ne na doseg otrok, saj jim te stvari lahko jemljejo pozornost in zato težje sledijo.
8. Ko začnete z novo aktivnostjo, otrokom najprej povejte navodila in potem postopoma razdelite pripomočke oz. material (npr. pisala, papir). (Če jim daste v roke npr. pisala, bo njihova pozornost usmerjena na to, kar imajo v rokah, in bodo težje sledili navodilom.)
9. Pogovor je najtežja metoda dela s skupino; lažje steče, če uporabite medij, npr. listke, da otrok preden pripoveduje nekaj napiše ali da izbere sliko, ki ga izraža ...
10. Pri pogovoru je pomembno, da ustvarite varno okolje, da bo otrok lažje spregovoril. Pri tem vam je lahko v pomoč »medij« (pripomoček, igrača, lik iz zgodbe ...), za katerega se lahko otrok nekoliko skriva in lažje spregovori o sebi. Če se otroci ne odzivajo, jih spodbudite, izzovete, da odgovorijo in kaj povedo. Dobro je, da govorite o sebi, saj to odpira prostor za nadaljnje pogovore.
11. Dobro je, da si pri vodenju razdelite naloge, a je nujno, da vsi ves čas sledite otrokom in skupini. Lahko se zgodi, da se soanimatorju zatakne ali se izgubi. Drugi takrat vskočite in mu pomagajte nadaljevati v pravo smer.

12. Če se soanimator čisto izgubi, lahko drugi prevzamete in z otroki zapojete kakšno pesem ali se igrate, medtem ko se drugi pripravi. Pomembno je, da najprej poskrbite za otroke, ki so vam zaupani, tudi če se bo soanimator slabo počutil, ker ste mu vskočili. Tudi če ga v tem primeru 'povozite', je skrb za skupino na prvem mestu. S soanimatorjem se lahko kasneje pogovorite, če je koga kaj prizadelo.
13. Če se kdaj ne spomnite, kako bi nadaljevali, lahko vprašate otroke za predlog: Kaj pa vi mislite, kako bi to naredili? S tem preusmerite pozornost na otroke in lahko vmes razmislite, kako boste nadaljevali. Tu ni cilj, da otroke spravite v zadrego, ampak da pridobite čas in premislite, kako boste nadaljevali.
14. Vsakemu otroku dajte priložnost, da kaj pove. Tudi če se bojite ali vam je neprijetno, kar pogumno vzpostavljajte stik, pogledajte jih v oči, vztrajajte in sprašujte.

IGRE

Spoznavne igre:

1. Ko pridejo otroci na oratorij, se v prvih dneh še spoznavajo, zato so še bolj prestrašeni. Pomembno je, da jih znate videti in sprejeti. Da hitreje premagajo stisko, je dobro, da čim več časa posvetite spoznavanju. Pri tem je pomembno, da skušate ovrednotiti vse, kar kdo pove, da vedeti ali pokaže o sebi.
2. Dobro je torej, da se prvi dan malo dlje igrate spoznavne igre, da se otroci sprostijo in da se skupina poveže. Med katehezo je pomembno, da se dobro počutite, saj se bodo le tako otroci dobro počutili ob vas.
3. Ko dajete navodila otrokom:
4. Govorite jasno in preprosto – uporabljajte kratke stavke in preproste besede. Bodite pozorni na to, ali vas otroci poslušajo, in če opazite, da vas ne, jih kar opozorite in pridobite njihovo pozornost.

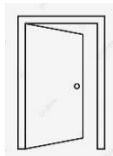
CILJ

1. Pomembno je, da imate ves čas pred očmi cilj kateheze, ki je zapisan v koticu za animatorje. Animatorji morate ves čas vedeti, kaj želite otrokom sporočiti.
2. Bistveno je, da dosežete cilj kateheze, ne pa da opravite vse podane dejavnosti.

OBNOVA ZGODBE

1. Obnova zgodbe je pomembna, ker nakaže smer kateheze, pove vam, o čem se boste pogovarjali, ob čem se boste ustavili in razmišljali. Pri obnavljanju zgodbe morate vedeti, kaj želite sporočiti. Pomembno je, da otrokom prisluhnete, kaj so si od igrice sami zapomnili, in temu daste prostor ter težo (npr. v redu je, če si je nekdo zapomnil, da je padlo drevo). Šele nato vodite pogovor k obnovi in smislu zgodbe.
2. Ko z otroki ponavljate zgodbo, ne postavljajte strogo vprašanj o poteku zgodbe. Pogovor bo bolje stekel, če postavljate bolj »odprta« vprašanja, s katerimi preverite, kaj so si otroci zapomnili in kaj jih je najbolj nagovorilo. Zaporedje dogodkov iz zgodbe ni tako pomembno.
3. Obnavljanje zgodbe naj vodijo mlajši animatorji.
4. Pri obnovi zgodbe je pomembno, kaj vprašamo. Naj govorijo otroci – ne vi. Ne ustrašite se negativnih odzivov ali provokacij. Taki odzivi so lahko priložnost, da se otrok odpre – pove, kje je, kaj doživlja, misli (npr. o pijači – vprašaj lahko zakaj pa ti je všeč, zakaj tako razmišljaš, kako ti to vidiš ipd.).

VSTOPNO MESTO

1. Vstopno mesto je del kateheze, kjer se skušate otrokom približati v njihovih doživljanjih in razmišljanjih. Ko ga sestavljate, si pomagajte tako, da se vprašate: Kje so otroci čustveno in miselno z vašo temo?

(Npr.: sestavljate dejavnost o zdravi prehrani. Kje so otroci s takšno prehrano? Kaj najpogosteje jedo? Kaj najraje jedo?)

2. Delo s skupino otrok je dobro začeti z uvodno sprostitveno dejavnostjo, ki je lahko igra, pesem ... S tem razelektrite vzdušje in skupina se nekoliko poveže.
3. Ko začnete z novo aktivnostjo, otrokom najprej počasi in razumljivo povejte navodila. Sproti lahko preverjate, če vas otroci razumejo. Material lahko tudi pokažete. Potem postopoma razdelite pripomočke oz. material (npr. pisala, papir). (Če jim daste v roke npr. pisala, bo njihova pozornost usmerjena na to, kar imajo v rokah, in bodo težje sledili navodilom.)
4. Pogovor je najtežja metoda dela s skupino; lažje steče, če uporabite medij, npr. listke, da otrok, preden pripoveduje, napiše nekaj ali izbere sliko, ki ga izraža ...

DEJAVNOST

1. Bistveno je, da dosežete cilj kateheze in ne to, da naredite vse dejavnosti, ki so podane.
2. Ko začnete z novo aktivnostjo, otrokom najprej počasi in razumljivo povejte navodila. Sproti lahko preverjate, če vas otroci razumejo. Material lahko tudi pokažete. Potem postopoma razdelite pripomočke oz. material (npr. pisala, papir). (Če jim daste v roke npr. pisala, bo njihova pozornost usmerjena na to, kar imajo v rokah, in bodo težje sledili navodilom.)
3. Koraki podajanja navodil
 1. Poveste preprosta navodila
 2. Pokažete z materialom
 3. Razdelite pripomočke in material
 4. Otroci delajo
4. Pogovor je najtežja metoda dela s skupino; lažje steče, če uporabite medij, npr. listke, da otrok, preden pripoveduje, napiše nekaj ali izbere sliko, ki ga izraža ...
5. Pri pogovoru je pomembno, da ustvarite varno okolje, da bo otrok lažje spregovoril. Pri tem vam je lahko v pomoč »medij« (pripomoček, igrača, lik iz zgodbe ...), za katerega se lahko otrok nekoliko skrije in lažje spregovori o sebi. Če se otroci ne odzivajo, jih spodbudite, izzovete, da odgovorijo in kaj povedo. Dobro je, da govorite o sebi, saj to odpira prostor za nadaljnje pogovore.

6. V nekaterih primerih boste otrokom lažje pomagali, če se pred dejavnostjo razdelite na toliko skupinic, kolikor vas je animatorjev.
7. Če ste animatorji trije, lahko v primeru, da se razdelite na več manjših skupinic, mlajši animatorji vodite te skupinice, starejši animator pa svoje skupinice ne vodi, ampak spremlja in po potrebi pomaga mlajšim animatorjem pri vodenju pogovora v skupinicah.

1. dan: VESELIM SE – življenje je dar!

POVZETEK KATEHEZE NA KRATKO:

ZGODBA:

Pred rojstvom Lojzeta: Lojzetova mama je mlada. Zapletla se je z moškim, ki je ne želi poročiti, in sedaj je noseča. Ko to pove družini, se starši zelo jezijo, saj to pomeni sramoto za vso družino. Kljub temu da težko sprejmejo to novico, se naposled le umirijo in ji zagotovijo, da ji bodo pomagali, saj je vsako življenje dar.

Lojze se rodi in odrašča v težkih razmerah. Revščina je velika in družina se komaj preživlja. Lojze še pred šolo vstane ob 4h in pelje krave na pašo. S seboj rad vzame knjigo, jo prebira in premišljuje. Nekoč na poti sreča dva druga starejša fanta, ki ga zmerjata, da je pankrt in iz njega ne bo nič. To ga zelo boli. Jezi se nanju in ju ozmerja. Če bi bil večji, bi se sprivil nanju. Doma pove dedku, kaj se je zgodilo. Sprašuje ga, ali res njegovo življenje nima smisla? Ta mu razloži, da se moramo vsakega življenja veseliti, tudi če je težko, saj je dar.

VREDNOTA: VESELJE NAD SEBOJ.

SMER KATEHEZE: Tudi če je življenje včasih težko, se ga lahko veselim – ker je dar in je lepo.

CILJI KATEHEZE:

Spoznati, da je življenje lepo, tudi če je težko, ker je dar. Zato se ga lahko veselim.

Spoznati se.

POTEK KATEHEZE NA KRATKO:

1. Spoznavne igre: po izbiri

2. Vstopno mesto: igra s trditvami

3. Obnova zgodbe

4. Dejavnost: pripoved o zrnu; opis sebe v zrno; povezava z Lojzetovim življenjem

5. Sklep

6. Izberemo ime skupine, vzklík

PREDLOGI IGER IN PESMI:

Spoznavne igre: Pozdrav z giba (sem Monika in pozdravljam tako ... vsak naslednji ponovi vse od začetka), Ščurke tepst (z imeni), Postavimo se po abecedi naših imen, Bibitibibiti bop z imeni (preden izgovoriš bop, drugi pove ime nekoga drugega), Zeleni krokodil, Naj se zamenjajo tisti, ki ..., Ali imaš kaj rad svojega soseda?

Pesmi: Življenje je dar (204 R), Psalm 139 (59*), Hvala Marija (16*), Abba Oče (14*), Kako lepo je živeti (57 R).

POGOVOR ZA ANIMATORJE:

Poklican si bil na svet. V kakšne okoliščine si se rodil?
Česa se v življenju veseliš? Za kaj si hvaležen?
Kaj ti je težko?
Kdo te je vesel? Kdo se te veseli? Kdo skrbi zate?

KRST ZA VSE:

Pri krstu dobi vsaka skupina klas. V njem so zrna na katerem so zapisana imena otrok. V steblo boste zapisali ime vaše skupine.

KATEHEZA:

Kateheza na ta dan ima veliko dejavnosti in ponavadi nam za vse zmanjka časa. Zato je dobro, da si skušamo v 2 povedih strniti misel, kaj želimo otrokom v tem dnevu sporočiti in kaj je nujno, da izvedemo. Odgovorimo si na ta vprašanja:

1. *Kaj želim otrokom sporočiti?*
2. *Kaj želim, da otroci doživljajsko spoznajo – da se je potrebno potruditi it čez, da vidijo lepo, tudi ko jim je težko (ko se jim upira ali se jim ne ljubi).*
3. *Kaj je nujno, da tehnično speljem: da se otroci med seboj poznajo po imenih, da izberemo ime skupine in vzklik.*

1. Spoznavne igre

Dobro je, da se prvi dan malo dlje igramo spoznavne igre, da se otroci sprostijo in da se skupina poveže. Med katehezo je pomembno, da se animatorji dobro počutimo, saj se bodo le tako otroci dobro počutili ob nas.

Izberite eno ali dve spoznavni igri med predlogi (glej v povzetku kateheze na kratko zgoraj).

Igra/e, ki ste jih izbrali: _____.

Navodila, ki jih boste povedali otrokom, si lahko zapišete tu:

2. Vstopno mesto

Otroci sedejo v krog, tako da se vsi med seboj vidite. Igrali se boste igro, s katero se boste med seboj spoznali in hkrati ovrednotili, **da je prav vsak izmed vas edinstven**. Otroci bodo prebrali trditve in se opredelili, ali to zanje velja ali ne. Trditve so:

- Rad berem.
- Imam rad šport.
- Uživam v poslušanju glasbe.
- Veselim se, kadar lahko pomagam drugim.
- Rad rišem.
- Imam rad živali.
- Pogosto sem nasmejan.
- Včasih sem sramežljiv.
- Včasih me je česa strah.
- Rad imam matematiko.
- Rad imam zelenjavo.
- Rad hodim v solo.
- Jezi me, če me nekdo ne upošteva.
- Zjutraj težko vstanem.
- Težko se resno pogovarjam s prijatelji.
- Rad se lotim novih stvar

Nato vzamete vrečko, v kateri so listki s trditvami oz. lastnostmi in jim poveste navodila: *Zdaj se bomo igrali igro, kjer se bomo še malo bolje spoznali. Vsak od vas bo izžrebal en listek iz vrečke. Na listku bo nekaj napisano – nekaj, kar morda velja zate. Ko listek izžrebaš, ga na glas prebereš in poveš, ali to zate drži ali ne. Če želiš, lahko poveš tudi kak primer iz svojega življenja.*

Otrokom lahko pokažeš, kako se igro igra. Izžrebaš listek in ga prebereš: *Rad berem. Hmm ... Ja, to zame drži. Rad berem stripe, pa tudi knjige o Vikingih. To mi je res zabavno.*

Tudi ta igra podpira cilj današnje kateheze: spoznati, da je življenje dar, saj ima vsak svoje lastnosti in je edinstven. Tega se lahko veseli – tako pozitivnega kot negativnega. Vsak izmed nas ima nekaj, kar mu gre dobro, pa tudi kaj takega, kar mu gre težje. Nekdo je pogosto nasmejan, drugi je včasih sramežljiv. Nekdo ima rad živali, drugi raje računa. In vse to je čisto v redu! To naj se čuti, ko bodo otroci pripovedovali. **Ni pa potrebno veliko razlagati, ali dopolnjevati, da ne izgubite preveč časa.** Cilj igre je, da lahko vsak pove vsak nekaj malega o sebi. Listki so otrokom v pomoč, da se lahko skrijejo za njih in lažje podelijo delček sebe.

Ko vsak pove, animator zaključi: *Vsak od nas je edinstven. In ravno zato, ker smo si različni, je življenje lepo.*

Pomembno, da imamo cilj ves čas pred očmi. Mogoče se nam do zataknilo pri vodenju, mogoče se bo med otroki zgodil konflikt, ki ga nismo pričakovali, mogoče bo treba rešiti nekaj, na kar nismo računali in nam bo zmanjkalo časa za vse predvidene dejavnosti. Pomembno je, da ohranimo pred očmi cilj – v tem primeru je cilj, da otrok začuti, da je življenje dar, čeprav je kdaj težko. To sporočilo mu lahko predamo tudi, ko je

treba razrešiti konflikt, se ustavit ob kakšni težki stvari, ki se je zgodila v skupini ipd. Nič hudega, če ni vse popolno, pomembno je, da skušamo slediti cilju.

3. Obnova zgodbe

Animator otrokom pove, da bodo sedaj nadaljevali z obnovo zgodbe. Pri tem si lahko pomagata z naslednjimi vprašanji:

1. Zakaj je bil ded Anton sprva jezen na Marijo? *Ker je bila noseča in ni bila poročena. / Misli je, da bo to sramota za družino. / Ni mu bilo všeč, da bo otrok brez očeta.*
2. Kaj je Marija hotela narediti, ko je videla, da nihče ne želi njenega otroka? *Rekla je, da bo otroka umorila. / Hotela je splaviti. / Bila je zelo žalostna in obupana.*
3. Kaj sta Ivanka in dedek na koncu rekla o otroku? *Da je vsak otrok Božji dar. / Da ga bodo sprejeli, tudi če nima očeta. / Da ga bodo imeli radi.*
4. Kaj sta pastirja govorila Lojzetu in kako se je zaradi tega počutil? *Rekla sta, da je pankrt. / Da se ne bi smel niti roditi. / Bil je zelo žalosten in je mislil, da sta imela prav.*
5. Kaj mu je povedal dedek, da ga je potolažilo? *Da je njegovo življenje dar. / Da ga imajo doma vsi radi. / Da ni pomembno, kako si se rodil, ampak kako živiš.*
6. Zakaj je vsako življenje dar, tudi če je včasih težko? *Ker je življenje lepo. Ker je vsak od nas dragocen in edinstven. / Ker nas imajo ljudje radi. / Ker je življenje dar od Boga. Bog nas ima rad take, kot smo.*

4. Dejavnost

Animator pove: *Alojzij je torej spoznaval, da je življenje sestavljeno iz lepega in težkega in da je prav zato življenje dar in se ga lahko veseli. Podobno sporočilo prepoznamo tudi v preprosti stvari, kot je kruh.*

Z otroki se pogovorite se, če mogoče vedo, kako oz. iz česa nastane kruh.

PRIPOVEDUJTE JIM O ZRNU, KI POSTANE KRUH . Da si lažje predstavljajo in sledijo pripovedi, jim ob pripovedovanju pokažete pravi klas pšenice, pravo zrno, moko in kos kruha.

Pripovedujete jim preprosto, z svojimi besedami. Spodnje besedilo je samo opora, ko se pripravljate na katehezo.

*Poglejte, to je **klas pšenice**. (Otrokom pokažete pravi klas.) Naša skupina je lahko kot klas pšenice. Vas zanima, kako? Veste, kaj raste v klasu? **Zrna!** (Otrokom pokažete pravo zrno klasa.) Klas ima veliko zrn. Vsako zrno lahko predstavlja enega izmed nas. Vsako zrno je nekaj posebnega. Tudi vsak izmed vas je edinstven – ima svoje ime, svojo družino, svoje talente, lastnosti. Vsak je dragocen z vsem, kar je, prav takšen kot je!*

*Ko zrna dozoriijo, jih poberejo in jih zmeljemo v **moko**. (Otrokom pokažete pravo moko.) Zrno mora skozi težko pot – ni mu vedno lahko. Najprej ga odrežejo, potem zmeljejo. Tudi v življenju ni vedno lahko. Včasih je lepo, včasih pa težko. Ampak to je del rasti zrna. Tako je tudi z nami, kajne? Včasih ti je lepo in toplo – kot je zrnu poleti na žitnem polju. Včasih pa pridejo težki trenutki, ko te kaj boli – kot zrnu, ko ga meljejo.*

***Ko moko zamesimo in spečemo, nastane kruh.** (Otrokom pokažete kos kruha.) Iz drobnega zrna nastane nekaj lepega in dobrega – kruh, ki nas nahrani. Tudi ti lahko, čeprav ti je kdaj težko, postaneš 'kruh' za druge – postaneš lahko dober človek, ki drugim prinašaš veselje, imaš druge rad in jim pomagaš.*

Nato otrokom poudarite, da je vsako življenje lepo, tudi kadar je težko in da se lahko veselijo sebe in življenja z vsem, kar so (z lepim in težkim). Lahko jim razložite tako: *Tvoje življenje je dar. Tudi kadar je težko. Iz tebe lahko zraste nekaj lepega, prav z vsem kar si (tudi, če nagajaš ali če narediš kaj narobe si dragocen).*

POZOR, NAVODILA ZA CEL TEDEN: Otroci bodo vsak dan dobili papirnato **ZRNO**, na katerega bodo zapisali sklep ali kaj drugega v povezavi z dejavnostjo pri katehezi. Na mapicah, v katere bodo shranjevali svoje izdelke s katehez, bodo imeli narisano žitni klas – dopolnili ga bodo z zrni.

Vsak otrok bo na **ZRNO DNEVA** zapisal, česa se v življenju veseli in kaj mu je težko. Navodila jim lahko poveste tako: *Vsak bo dobil svoje zrno. (Otrokom pokažeš papirnato zrno.) Nanj bo zapisal, česa se v življenju veseli in kaj mu je težko. (Npr. Vesel sem svoje sestrice in rad igram nogomet. Težko mi je, kadar me učitelji ali starši kregajo.).*

Otrokom po potrebi pomagajte pri razmišljanju s podvprašanji:

- o tem, kaj jih veseli:
Česa se v življenju veseliš? *Ko sem s prijatelji, z mamo ali z očetom, z nonetom ali nono. / Ko sem s svojo sestro, bratcem. / Ko imam rojstni dan. / Ko gremo na morje. / Ko so počitnice.*
Kdo te je vesel? Koga si ti vesel? Kaj rad počneš? Katerih lepih dogodkov se spomniš?
- o tem, kaj jim je težko: Kaj ti je včasih težko? *Ko ne znam narediti naloge. / Ko moram zgodaj vstati. / Ko se skregam s prijateljem. / Ko me nekdo ne posluša. / Ko se moram učiti nekaj, kar mi ni všeč. / Ko izgubim v igri.*
Kdaj ti je bilo težko, te je prizadelo? Kdaj si bil žalosten/jezen? *Ko me je prijatelj rekel, da noče več biti moj prijatelj / Ko so se mi smejali, ker sem narobe nekaj povedal / Ko me je učiteljica okregala pred vsemi / Ko sta se starša kregala. / Ko me nihče ni izbral v ekipo. / Ko je umrl moj nono.*

Ko otroci končajo, jih zberete v krog in jih povabite, da podelijo, kar so zapisali.

Bodimo pozorni na razpoloženje v skupini, na to kar doživljamo sami in kar doživljajo otroci. Tudi če so občutki neprijetni, jih ni dobro ignorirati. Lahko nam celo pomagajo pripeljati otroke k cilju. Današnji cilj je spoznati, da je življenje sestavljeno iz lepega in težkega in da je kot tako dar. Zelo dobro je, da otroci to doživijo v skupini, da npr. doživijo, da ni nič hudega, če jih je sram, če jih je strah ipd. Da so v redu.

Z otroki skupaj rešite **ZRNO za LOJZETA**:

Lojze se lahko veseli, da (izberete eno stvar in jo zapišete na zrno):

- *ima družino, ki ga ima zelo rada – dedka, teto Ivanko, mamo in staro mamo, bo lahko šel v šolo in se naučil brati, kar si zelo želi,*
- *ima glavo in srce, da lahko razmišlja, si kaj lepega želi in raste, tudi če mu kdo reče kaj grdega,*
- *ni sam – dedek ga posluša, ga ima rad in mu pomaga,*
- *lahko v življenju najde veselje in srečo, tudi če ga včasih kaj boli ali kdo ujezi.*

Lojzetu je bilo težko, ker (izberete eno stvar in jo zapišete na zrno):

- *sta ga dva starejša fanta zmerjala in se norčevala iz njega,*
- *sta rekla, da je prišel na svet po nesreči,*
- *sta govorila, da iz njega ne bo nič,*
- *je bil žalosten in sam,*
- *je začel verjeti, da njegovo življenje ni pomembno,*
- *ga drugi niso imeli radi tako, kot si je želel.*

5. Sklep

Da otroke usmerite v cilj kateheze, povzamete glavno ugotovitev – Da se življenja lahko veselijo, ker je dar – ko je lepo in težko. Vprašate jih: *Ali verjamete, da je kljub težkemu življenje dar? Zakaj?*

Sklep, ki ga otrokom poveste: **Tudi če je življenje včasih težko, se ga bom veselil – ker je dar.**

Otroci nato zalepijo zrno, ki so ga izpolnili, na svojo mapico, na mesto zrna, ob katerem piše: Veselim se.

6. Izberemo ime skupine, vzlik

Skupaj boste izbrali ime vaše skupine in vzlik.

Ime skupine bo sestavljeno iz 2 besed: iz ENEGA samostalnika in ENEGA pridevnika. **POZOR!** Besed »samostalnik« in »pridevnik« veliko otrok še ne razume, zato jim boste pomagali pri oblikovanju imena s podvprašanji.

Vzklik sestavite tako, da v prvem delu animator zakriči ime skupine, otroci pa vzklik, ki ga izberete. Vzklikamo jasno in glasno. Tako tudi zvadite 😊. (Npr. Animator: »Vesele račke!« Otroci: »Ga, ga, ga!«)

IME SKUPINE

V steblo klasa skupine, ki ste ga prejeli pri krstu pa boste zapisali ime skupine. V zrnih bodo že zapisana imena otrok.

Pojasnite jim, zakaj je tako: *Vsak izmed nas je kot zrno – majhen, a zelo dragocen. Vsak ima v sebi nekaj lepega. Skupaj v skupini bomo kot žitni klas in bomo v tem oratoriju skupaj rasli.*

Otrokom poveš, da bo ime skupine sestavljeno iz dveh besed (samostalnik in pridevnik).

Samostalnik – Otroke vprašate: *Kaj nam je skupno? Česa se veselimo? Kdaj nam je lepo, kaj radi počnemo?* Pomagajte jim poiskati samostalnik, ki povzema nekaj, kar je večinoma vsem všeč: *Radi požete – lahko ste pevci. Radi se igrate – lahko ste prijatelji. Radi se smejete – smejalci. Radi ustvarjate – ustvarjalci. Radi se učite – raziskovalci ...*

Pridevnik – Otroke vprašate: *Kaj nam je težko?* Obrnite na pozitivno: Pomagajte jim poiskati pridevnik: *Težko vam je, ko se kdo noče z vami igrati – lahko ste prijateljski, prijazni, potrpežljivi, velikodušni ... Težko vam je, ko se kdo krega – lahko ste mirni, strpni, pomirjevalni, pogovorni, dobrosrčni, razumevajoči, ...*

V steblo klasa skupine, ki ste ga prejeli pri krstu pa zapišete ime skupine.

VZKLIK SKUPINE

Skupaj sestavite še vzklik skupine in ga zvadite.

- ✓ Otroci se še podpišejo na svoje mape.
- ✓ V sobi imate oltarček – pred njim pred odhodom pokleknete.

KOTIČEK ZA NAJMLAJŠE:

Celotno katehezo najdete zgoraj (glej poglavje *KATEHEZA*).
Od starejših se razlikujete v preprostejših igrah spoznavanja in v dejavnosti.

1. Spoznavne igre

2. Vstopno mesto

Igrali se boste igro z mehko žogico ali plišasto igračko, pri kateri bodo otroci povedali, kaj imajo radi in česa ne marajo.

Eden od animatorjev ima v roki mehko žogico ali kakšen drug predmet (lahko majhno plišasto igračo, kamenček ipd.) in pove navodila igre.

Lahko pove tako: *Igrali se bomo igro, ki se igra tako: Ko dobiš žogico, poveš svoje ime. Potem pa poveš še nekaj, kar rad/a počneš, česar se veseliš ali pa česa ne maraš.*

Poveš jim primer in jim pokažeš, kako se igro igra, da si lažje predstavljajo:
Npr.: Dobiš žogico in poveš: *Sem Ana in rada rišem / Sem Tine in ne maram špinače. / Sem Sara in veselim se rojstnega dne.*

Ko otroci povejo, podajo žogico naprej.

Vsak od nas ima nekaj lepega, kar lahko deli z drugimi. To je kot dar, ki smo ga prejeli za življenje. Če so otroci še prestrašeni ali sramežljivi, jim lahko pomagate s podvprašanji: Kaj se najraje igraš? S kom se najraje igraš? Kaj rad ješ? Ali greš rad na morje, v gore, v gozd, na izlet?

3. Obnova zgodbe

4. Dejavnost

1. PRIPOVED O ZRNU, KI POSTANE KRUH

2. ZRNO: Otroci narišejo eno stvar, ki jih v življenju veseli. Nato pa povedo še eno, ki jim je težka. (Pomagaš jim s podvprašanji – Glej katehezo za starejše)

5. Sklep

6. Izberemo ime skupine, vzклик

IME SKUPINE

V steblo klasa skupine, ki ste ga prejeli pri krstu pa boste zapisali ime skupine. V zrnih bodo že zapisana imena otrok.

Pojasnite jim, zakaj je tako: *Poglejte ta klas! Ste ga že videli? To je naš skupinski klas. Vsak izmed vas ima tu eno zrno s svojim imenom. Vidite? To pomeni, da vsak izmed vas spada v našo skupino.*

Vsak izmed vas je kot eno zrno. Majhen, ampak zelo pomemben. V vsakem izmed vas je nekaj lepega – nekdo lepo poje, drugi zna deliti igrače, tretji zna lepo risati. Ko bomo skupaj na oratoriju, bomo kot en velik klas – močni in povezani.

Sedaj izberete še ime skupine. Animatorji jim pomagata, jih usmerita s pomočjo vprašanj:

Samostalnik – Kaj imate najraje? Kaj radi delate? *Igramo se, pojemo, ustvarjamo, skačemo, raziskujemo ...*

Animatorji predlagata, kaj bi lahko bili: *Aha! Torej bi se lahko imenovali: Ustvarjalci – če radi rišete in barvate./ Raziskovalci – če radi raziskujete in sprašujete. / Smejalci – če se radi smejite. / Pevci – če radi poje.*

Pridevnik – Kaj vam ni všeč? Kdaj vam je težko? Odgovore obrnite na pozitivno: *In kako želimo, da je pri nas? Kako bomo mi? Bomo prijazni/ mirni/ veseli?*

Če otroci sami ne bodo predlagali imena, lahko animatorji sestavite več imen, ki jih najmlajši otroci le izberejo oz. glasujejo za tisto, ki jim je bolj všeč.

V steblo klasa skupine, ki ste ga prejeli pri krstu pa zapišete ime skupine.

VZKLIK SKUPINE

Skupaj sestavite še vzклик skupine in ga zvadite.

- ✓ Otroci se še podpišejo na svoje mape.
- ✓ V sobi imate oltarček – pred njim pred odhodom pokleknete.

2. dan: TUDI ČE BOLI – življenje je dar!

POVZETEK KATEHEZE NA KRATKO:

ZGODBA:

Odvija se poroka Lojzetove mame in Jožeta. Na dvorišču so svatje in fotograf. Imajo kozarce v rokah, lepo so oblečeni, celo Lojze je malo lepše oblečen. Želi objeti mamo, a ga ta odriva, češ, da jo bo umazal. Pove mu tudi, da bo po poroki odšla na novi dom in ga bo prišla iskat, takoj ko si bosta z Jožetom tam nekoliko uredila bivališče. Lojzetu to ni všeč. Sprašuje, če bo kmalu prišla in zakaj on ne more z njo. Ona mu pove, da tega zdaj še ne more razumeti, a bo prišla ponj takoj kot bo mogoče.

Lojze se zanima za fotografa, sprašuje, kaj je ta čudna škatla, ki vanjo gleda. Fotograf mu pokaže fotografijo in pove, da bo ženinu in nevesti tudi naredil tako fotografijo. Lojze želi biti na njej, saj je vendar sin neveste. Teta ga odvrča od fotografa, on pa se dvakrat zapodi pred objektiv, ko fotograf slika. Vsi se jezijo in teta ga naposled zapre h kokošim, da ne bi več nagajal. Lojze v jezi brca okrog sebe in po nesreči brcne kokoš, ki nato pogine. Ob tem se Lojze prestraši in ustavi. Začne jokati in v joku zaspi na tleh. Ko svatje odidejo, ga teta najde in zbudi. Opazi mrtvo kokoš in se jezi nanj. Lojze pove, da je bil jezen, ker ni smel biti na fotografiji in ker ne sme z mamo. Pri njej se razjoče. Žalosten je, ker tolikokrat nori in ne uboga. Sprašuje teto, če imajo drugi res prav, ko pravijo, da ne bo nič iz njega? Teta mu pove, da ga razume, da ga vse žalosti, ampak, da je vedno pot naprej. Razloži mu, da zaradi tega počne toliko neumnosti. Spodbudi ga, da to bolečino sprejme. Ko mu ne bo uspelo, pa naj se opraviči in gre k spovedi. Lojze se odloči, da se bo spovedal vseh neumnosti. Nato je spet vesel.

VREDNOTA: SPREJEMANJE BOLEČINE

SMER KATEHEZE: Za mojim slabim vedenjem je velikokrat skrita bolečina.

CILJ KATEHEZE: Spoznati, da me ob slabem vedenju velikokrat vodi bolečina.

POTEK KATEHEZE NA KRATKO:

1. Obnova zgodbe

2. Vstopno mesto: Zgodba o Mihi (ureditev listkov) in pogovor o sebi, razlaga pojmov (razlog, čustvo, obnašanje)

3. Dejavnost: Delovni list in razlaga o bolečini, pogovor o tem, kaj nas zaboli (listki), pogovor o Lojzetovem primeru

4. Sklep: Za vsakim slabim dejanjem se skriva bolečina.

PREDLOGI IGER IN PESMI:

Igre: Mačka in miš, Gnilo jajce, Samuraj, Pepček, Jon Marijon, Morski pes.

Pesmi: Dobri Bog (27 R), On me vodil bo (53*), Popotnica (5*), Ti si z menoj (68*), Srce slavljenja (154 R), Ves tvoj (65*), Križ (67 R).

POGOVOR ZA ANIMATORJE:

Ali si pri sebi opazil, da si koga prizadel, ker te je nekaj drugega bolelo?

Kako si se s tem soočil?

KATEHEZA:

Pomembno je, da imate animatorji ves čas pred očmi cilj kateheze, ki je zapisan v kotičku za animatorje. Bistveno je, da dosežete cilj in ne to, da naredite vse dejavnosti, ki so podane. Današnji cilj je: ***Spoznati, da me ob slabem vedenju velikokrat vodi bolečina. Kljub temu se trudim delati dobro.***

1. Obnova zgodbe

1. Kje se je odvijala zgodba in kaj praznujejo? *Na dvorišču se odvijala poroka Lojzetove mame in Jožeta.*
2. Kaj je mama povedala Lojzetu, ko jo je želel objeti? *Rekla mu je, naj je ne objema, ker jo bo umazal, in da bo po poroki odšla v nov dom ter ga kasneje prišla iskat.*
3. Kako se je Lojze počutil, ko je izvedel, da mama odhaja brez njega? *Ni mu bilo všeč in je bil jezen.*
4. Kaj je Lojzeta zanimalo glede fotografa? *Zanima ga je, kaj je ta čudna škatla (fotoaparat), in želel je biti na poročni fotografiji.*
5. Zakaj so se svatje jezili na Lojzeta? *Ker je večkrat skočil pred objektiv in motil fotografiranje.*
6. Kaj je potem storila teta? *Zaprla ga je h kokošim, da ne bi več nagajal.*
7. Kaj se je zgodilo s kokošjo in kako se je Lojze odzval? *Po nesreči je brcnil kokoš, ta je poginila. Lojze se je prestrašil, jokal in zaspal na tleh.*
8. Kaj je Lojze povedal teti, ko ga je zbudila? *Da je bil jezen, ker ni smel biti na fotografiji in ker ne sme z mamo.*
9. Zakaj je bil Lojze žalosten in kaj se je spraševal? *Žalosten je bil, ker toliko nori in ne uboga in sprašuje se, če res ne bo nič iz njega.*
10. Kaj mu je teta na to odgovorila? *Da ga razume, da ga boli, a da obstaja pot naprej – naj se opraviči in gre k spovedi.*
11. Kaj je naredil Lojze na koncu in kako se je potem počutil? *Odločil se je, da se bo spovedal in je spet vesel.*

2. Vstopno mesto:

Skozi kratko zgodbo o dečku ali deklici bodo otroci spoznavali, da se za slabim vedenjem velikokrat skriva neka bolečina (npr. mislimo, da nas nekdo nima rad). Razložili in pokazali jim boste, da prav ta bolečina vpliva tudi na naše obnašanje, vedenje (npr. nekoga užalimo ali ga udarimo, ker nas je nekaj zbolelo).

Prebrali boste zgodbo o dečku/dekllici. Na listkih bo že napisan povzetek zgodbe. Listke bodo otroci uredili v pravem vrstnem redu. Dodali jim boste pojme, s katerimi jim boste razložili, zakaj se tako obnašamo ali vedemo.

1. Otrokom **zgodbo preberete:**

Miha pride na igrišče poln pričakovanj, saj se želi igrati z Erikom, ki je njegov najboljši prijatelj. Prosi ga, če si lahko sposodi njegovo žogo, a Erik mu reče, da je danes ne da nikomur. Miha se v trenutku razjezi. V glavi mu švigajo misli, da to ni pravično. Brez da bi kaj rekel, ježno stopi do Erika in ga udari.

Nato pred otroke postavite tri listke, na katerih je povzetek zgodbe. Urediti jih morajo v pravi vrstni red. Rečete jim lahko tako: *Preberite, kaj piše na teh listkih in jih postavite v pravi vrstni red. Kaj se je zgodilo najprej? Kaj pa potem?*

2. Otroci jih **postavijo v pravilen vrstni red:**

ERIK MIHU NI HOTEL
POSODITI ŽOGE.

MIHA JE BIL
JEZEN.

MIHA JE UDARIL ERIKA.

Te listke pustite v pravem vrstnem redu postavljene na sredini kroga, da jih vsi vidijo. Pustite jih tako do konca kateheze, saj se boste k temu kasneje še vrnili.

3. Nato otroke usmerite v to, da **razmislijo o sebi**. Vprašate jih:

- *Ali si ti tudi kdaj jezen?*
- *Zakaj?*
- *Kaj narediš?*

Otroci pripovedujejo, zakaj so jezni in kaj naredijo. (Ni potrebno, da njihove odgovore ovrednotiš, pomembno je, da otrok pove in pomisli o sebi.)

4. Sedaj boste otrokom razložili, kaj se v vsakem izmed nas zgodi, da se nekako obnašamo, vedemo. To jim **razložite s pojmi** RAZLOG – ZAKAJ?; ČUSTVO; OBNAŠANJE, VEDENJE. Ob listkih, ki so jih prej postavili v pravi vrstni red, dodate te pojme, da izgleda tako:

RAZLOG – ZAKAJ?

ERIK MIHU NI HOTEL
POSODITI ŽOGE.

ČUSTVO

MIHA JE BIL JEZEN.

OBNAŠANJE, VEDENJE

MIHA JE UDARIL ERIKA.

Razložite jim tako: *Miha je udaril Erika. To je bilo njegovo obnašanje. Ko nekaj naredimo, se obnašamo. Ste že kdaj slišali: "Lepo se obnašaj!"?*

Miha je bil jezen. To pomeni, da je čutil jezo. Jeza je čustvo. Poznate še kakšna čustva? (npr. strah, žalost, veselje...)

Zakaj je bil Miha jezen? Ker mu ni posodil žoge - To je razlog. Temu, kar je sprožilo Mihovo jezo rečemo razlog.

3. Dejavnost

1. Reševanje DELOVNEGA LISTA

Vsak otrok bo izpolnil svoj delovni list, ki bo izgledal podobno, kot shema, ki ste jo sestavili z listki in s pojmi:

RAZLOG – ZAKAJ?	ČUSTVO	OBNAŠANJE, VEDENJE
	Jezen sem./Žalosten sem 🤔 😞	

(ta okvirček naj pustijo zaenkrat še prazen!!)

Otrokom poveste, da bodo sedaj pomislili, kdaj so jezni/žalostni, zakaj so tako čutili ter, kako se takrat obnašajo. Date jim navodila: *Dobili boste tak delovni list (jim ga pokažeš). Vidite? Zelo je podoben tistemu, kar smo naredili skupaj pri Mihi – imamo tri stvari: čustvo, obnašanje in razlog.*

Najprej razmislite, kdaj ste bili jezni/žalostni. Napišite, zakaj ste bili jezni/žalostni. Počakate, da otroci razmislijo in napišejo, nato nadaljujete.

Zdaj pa napišite, kako ste se takrat obnašali/vedli. (Npr. Ste kričali/ se umaknili/ koga udarili/ se jokali/ povedali staršem?)

Počakate, da otroci razmislijo in napišejo, nato jih povabite, da podelijo, kaj so zapisali.

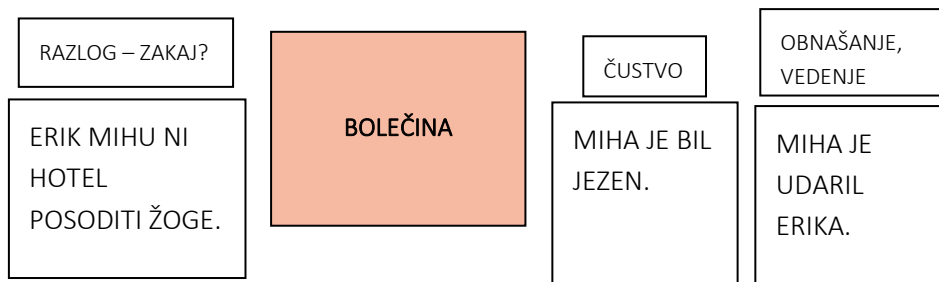
2. Razlaga, da se za tem skriva BOLEČINA

! LISTKE RAZMAKNETE, DA NAREDITE PROSTOR ZA BOLEČINO. Tako jim nazorno pokažete, da je med razlogom in čustvom še nekaj – da se še nekaj pomembnega zgodi tam vmes.

Razložite jim: *Med razlogom in čustvom se skriva še nekaj. To je **bolečina**. Pogosto je sploh ne opazimo takoj, ampak je zelo pomembna in močna, vpliva na to, kako se obnašamo, vedemo. Nekaj nas znotraj zaboli.*

Med prvi in drugi listek (med razlog in čustvo) položite barvno kartico z napisom bolečina. *To je tisto, kar nas zaboli znotraj.*

Vaša shema sedaj izgleda tako:

3. Se pogovorimo še o Lojzetovem primeru

Položite listke pod shemo in s pomočjo listkov obnovite, kaj se je zgodilo Lojzetu.

Otrokom poveste, da je bilo tudi z Lojzetom tako – poudarite, da je tudi njega nekaj zbolelo. Lahko jim povzamete, kaj se je zgodilo: *Lojze je brcnil kokoš, ker je bil jezen. Jezen je bil, ker ni smel biti na fotografiji. Jezen je bil, ker ga je nekaj močno zbolelo.*

4. Otroci nato na svoj delovni list dopišejo: **ZABOLI ME**. To izgleda tako:

RAZLOG – ZAKAJ?	ČUSTVO	OBNAŠANJE, VEDENJE
	Jezen sem./Žalosten sem 🤔 🤔	

ZABOLI ME.

5. Pogovor o tem, **kaj nas zaboli**

Otroci najbrž ne bodo vedeli, kaj jih zaboli v globini oz. kaj se še skriva za njihovim razlogom za jezo/žalost. Zato se o tem pogovorite in jim pomagajte razumeti tako, da naštejete nekaj primerov, v katerih se bodo lahko prepoznali.

Ob listek **BOLEČINA** polagate primere:

- Doživljaš, da si slab.
- Doživljaš, da te drugi nima rad.
- Doživljaš, da te drugi ne opazi.

Z otroki se o tem pogovorite:

- *Ste že kdaj doživljali, da ste slabi? Kdaj? Kaj se je zgodilo? Ko dobim slabšo oceno kot prijatelj in mislim, da sem neumen./ Ko naredim napako in me kdo graja./ Ko mi nekaj ne uspe in si rečem: Nisem dovolj dober.*
- *Ste že kdaj doživljali, da vas drugi nima rad? Ko prijatelj noče sedeti zraven mene./ Ko me mama ali oče okregata in si mislim, da me ne imata več rada./ Ko me nihče ne povabi k igri.*

Doživljaš, da si slab.

Doživljaš, da te drugi nima rad.

Doživljaš, da te drugi ne opazi.

BOLEČINA

- *Ste že kdaj doživljali, da vas drugi ne opazi? Ko doma nekaj povem, pa me nihče ne posluša./ Ko se v razredu javim, pa me učitelj ne izbere./ Ko se trudim pri risbi ali nalogi, pa mi nihče nič ne reče./ Ko doma vsi gledajo telefon ali televizijo in me ne slišijo.*

Otroci pogosto težko prepoznajo, kaj se dogaja znotraj njih, zato je pomembno, da jim pomagata poimenovati občutke. Ko otroci povedo svoje primere, jim lahko pokažete, da jih razumete, da jih to zaboli. Lahko rečete: *To je res težko. Vidim, da si bil zelo žalosten. To se zgodi vsem kdaj, nisi sam in nisi čuden.*

Otroci na delovni list dopišejo, kaj jih zaboli (Lahko le prepišejo eno od treh bolečin, o katerih ste se prej pogovarjali (*Npr. Doživljam, da me drugi nima rad.*)).

I Dovolj je, da otroci vidijo in spoznajo, da je vmes še nekaj – da jih nekaj zaboli. Dovolj je, da vedo, da bolečina obstaja in da je tudi v njih vedno, ko kaj počno. Veliko jim boste dali, če date tej bolečini težo in jim pokažete, da je pomembno, da je za to bolečino prostor. Pogosto so vsi, tudi starši in učitelji osredotočeni le na vedenje, obnašanje in vedo, kaj je razlog vedenja, nihče pa ni pozoren na tisto, kar je globlje v njih – pogosto ne opazijo, da je zadaj BOLEČINA. Tudi, če je otroci ali vi ne boste znali natančneje poimenovati, je dovolj, da spoznajo, da je za slabim vedenjem bolečina.

4. Sklep:

Sklep, ki ga otrokom poveste: **Za vsakim slabim dejanjem se skriva bolečina.**

Otroci naj na zrno dneva na svoji mapici zapišejo ta sklep.

KOTIČEK ZA MALE

1. Obnova zgodbe

2. Vstopno mesto

1. Če se vam zdi, da se bodo otroci bolj poistovetili z zgodbo o Špeli, kot o Mihi, jim preberete zgodbo o Špeli:

Tim hodi v vrtec, kjer ima svojo skupino prijateljev. Najraje se igra z Nejcem in Zojo. Vendar zadnje čase Nejca in Zojo pogosto vidi, kako se igrata skupaj brez njega. Tim pride k njima, pa mu rečeta: »Zdaj se igrava sama.« Timu je hudo. Zdi se mu, kot da ni več pomemben. Ko ga vzgojiteljica vpraša, če bi risal, reče: »Nočem!« in stran porine barvice. Med kosilom nalašč prevrne kozarec. Ko pride Nejc, mu Tim reče: »Ne igram se več s tabo!« in se skrrije v brlog iz blazin.

Otroci ne urejajo listkov v pravi vrstni red – zgodbo obnovite skupaj. V pomoč sta vam ilustraciji in obrazka s čustvi (jezen in žalosten smeško). Vprašate jih lahko tako: *Kaj se je zgodilo Timu? Kako se je počutil? Je bil žalosten ali jezen? Kaj je potem naredil?*

Nejc in Zoja se
nista igrala s
Timom

Tim je bil
jezen.

Tim je prevrnil
barvice in lonček.

2. Nato otroke usmerite v to, da **razmislijo o sebi**. Vprašate jih:

- *Ali si ti tudi kdaj jezen? Si tudi ti kdaj podoben Špeli? Ali ti tudi kdaj ne ubogaš? Kadar nočem iti spat./ Ko mi nekdo vzame igračo. / Ko nočem pospraviti. / Ko kričim. / Ko se nočem obleči.*
- *Zakaj? Ker nočem. / Ker bi rad še malo. / Ker hočem sam.*
- *Kaj si takrat naredil? Kričal, jokal, brcal, se umaknil.*

Otroci pripovedujejo, zakaj so jezni in kaj naredijo. (Ni potrebno, da njihove odgovore ovrednotiš, pomembno je, da otrok pove in razmisli o svojih občutkih)

3. Razložite otrokom, da jezo in žalost vsi čutimo kdaj. Otrokom lahko poveste tako: *Vsi kdaj postanemo jezni ali žalostni. To je čisto normalno. Takrat se nam v srcu nekaj zgodi, kar nas zaboli. In takrat včasih naredimo kaj, kar ni prav – na primer kričimo, ne ubogamo, se jezimo, udarimo, ali pa gremo stran in nič ne povemo.*

3. Dejavnost:

1. Pogovorite se o tem, da se je Lojze slabo obnašal, ker ga je nekaj zbolelo. Vprašate jih:

- Kdaj je bil Lojze jezen/žalosten? Zakaj – kaj se mu je zgodilo? *Hotel se je slikati z mamo, pa mu niso pustili.*
- Kaj je naredil, kako se je obnašal? *Začel je nagajati. Jezil se je in jokal je. Brnil je kokoš.*

Poudarite še, da ga je nekaj zbolelo:

- Kaj je Lojzeta zbolelo? *Da ga mama (ali drugi) ne opazi. Doživljal je, da je slab in da ga mama ne mara.*

2. Pred otroke postavite delovni list, ki je razdeljen na tri dele. Imate tri smeškote in sličico dečka, ki trmari.

Vprašate jih:

- *Ali se vi tudi kdaj takole obnašate* (pokažete ilustracijo dečka, ki se trmari)? Otroci sličico zalepijo na svoj delovni list.
- *Kaj čutite?* Otroci v krogec prerišejo, kako se počutijo (prerišejo enega od treh smeškov)
- *Kaj se je zgodilo – Zakaj ste bili jezni?* Otroci to narišejo v prvi kvadratale.

ZAKAJ?	ČUTIM	OBNAŠAM SE
Narišejo, kaj se jim je zgodilo (zakaj so bili jezni)	Prerišejo smeškota 	Slika dečka, ki trmari

Ko otroci končajo, jih povabite, da povedo, kaj so narisali.

Vprašate jih:

- Kdaj si bil jezen/žalosten? Zakaj – kaj se ti je zgodilo? *Ko sem hotel, da mi mama kupi sladoled.*
 - Kaj si naredil, kako si se obnašal? *Začel sem kričati in je nisem ubogal.*
3. Razložite jim, da ko smo jezni/žalostni **nas nekaj zaboli** in zato naredimo, kaj, kar ni prav. Lahko jim rečete tako: *Takrat se nam v srcu nekaj zgodi, kar nas zaboli. In takrat včasih naredimo kaj, kar ni prav – na primer kričimo, ne ubogamo, se jezimo, udarimo, ali pa gremo stran in nič ne povemo.*

Otrokom lahko **pomagate prepoznati**, kaj jih je zbolelo, da so postali jezni/žalostni. Pomagate si s temi tremi bolečinami:

- Doživljaš, da si slab: *Npr. Ko ti nekaj ne uspe narisati zgraditi kot bi si želeli. / Ko jih odrasli grajajo, da niso prav naredili pred ostalimi. / Ko drugi že nekaj zna, ti pa še ne, npr bratec že zna brati ti pa še ne. / Ko so pri igri vedno zadnji.*
- Doživljaš, da te drugi nima rad.: *Ko nam mama noče kupiti sladoleda, mislimo, da nas ne mara, ker nas ne posluša. / Ko te prijatelj ne povabi k igri. / Ko jim kdo reče, da ni njihov prijatelj. / Ko jim starš reče, naj gre stran.*
- Doživljaš, da te drugi ne opazi.: *Ko želijo nekaj povedati pa jih odrasli ali otroci ne poslušajo. / Ko ne pridejo na vrsto. / Ko se potrudijo, pa jih nihče ne opazi.*

Vprašate jih:

- Kdaj je bil Lojze jezen/žalosten? Zakaj – kaj se mu je zgodilo? *Hotel se je slikali z mamo, pa mu niso pustili.*
- Kaj je naredil, kako se je obnašal? *Začel je nagajati. Jezil se je in jokal je. Brnil je kokoš.*

Poudarite še, da ga je nekaj zbolelo:

- Kaj je Lojzeta zbolelo? *Da ga mama (ali drugi) ne opazi. Doživljal je, da je slab in da ga mama ne mara.*

4. Sklep

Povzameš, da je pomembno, da vemo, kaj čutimo in da nas je nekaj zbolelo. Ko sem jezen ali žalosten, to lahko povem. Ne rabim kričati ali nagajati.

Animatorji otrokom na zrno dneva na mapici zapišejo: **Ko sem bil jezen, me je nekaj zbolelo.**

3. dan: NE UDARIM NAZAJ – življenje je dar!

POVZETEK KATEHEZE NA KRATKO:

ZGODBA:

Lojze po sprejemnem izpitu za vpis na nižjo gimnazijo čaka na rezultate. Oblečen je skromno, ker nima drugega. Drugi fantje ga gledajo postrani in se mu posmehujejo, češ, kaj bo ta pastir delal v gimnaziji. Dva fanta pripomnita nekaj pikrih na njegov račun. Lojze je jezen, a ne reagira. Učitelj pride in prebere rezultate. Lojze glasno odgovori, ko sliši svoje ime. Vsi se začudijo, celo učitelj, ko vidi, kdo je to in ko vidi, da je bil uspešen tudi fant, ki po videzu ni obetal nič izjemnega. Fantje ne odnehajo in pravijo: imel si le srečo.

Sledijo dnevi v šoli, Lojze se trudi in je prizadeven. Sošolci ga še naprej zafrkavajo. Sedaj ne prenaša več poniževanja in se stepe s sošolcem. Kasneje se mu opraviči in sošolec mu prizna, da ga občuduje, saj je fant z vasi, ki nima niti za primerno obleko, a je pokončen, vztrajen in delaven. Pobotata se in Lojze mu v naslednjih dneh z veseljem pomaga pri učenju.

VREDNOTA: ODPUŠČANJE

SMER KATEHEZE: Ko razumemo, kaj čutimo in zakaj, lažje odpustimo in tako gradimo prijateljstvo.

CILJ KATEHEZE: Spoznati, da mi odpuščanje odpira možnost, da gradim prijateljstvo.

POTEK KATEHEZE NA KRATKO:

1. Obnova zgodbe

2. Vstopno mesto: Zgodba o Jaku in Roku (odigrata animatorja), obnova zgodbe s pomočjo listkov (razlog, čustvo, obnašanje, bolečina).

3. Dejavnost: Pogovor o tem, kaj gradi prijateljstvo (listki), dopolnjevanje delovnega lista od včeraj, pogovor o Lojzetovem primeru.

4. Sklep: Če odpustim, prijateljstvo gradim.

PREDLOGI IGER IN PESMI:

Igre: Mačka in miš, Ščurke tepst, Podiranje mostu, Angelček (mežikanje), Jaz imam tako, pa tako hišo, Pingvin.

Pesmi: Luč si za ljudi (24*), Svetel plamen (162 R), Bodi z menoj (13 R), Jezus, kralj vesolja (18*), Več kot zmagovalci.

POGOVOR ZA ANIMATORJE:

Kdaj si se počutil ponižanega, izločenega? Kdaj si doživel krivico? Kako si se na to odzval, kaj si naredil?

Si kdaj komu zameril, mu očital, ga izločal?

Ali spore s prijatelji rešuješ? Kako?

KATEHEZA

Pomembno je, da imate animatorji ves čas pred očmi cilj kateheze, ki je zapisan v kotičku za animatorje. Bistveno je, da dosežete cilj in ne to, da naredite vse dejavnosti, ki so podane. Današnji cilj je: ***Spoznati, da mi odpuščanje odpira možnost, da gradim prijateljstvo.***

1. Obnova zgodbe

1. Kje vse je bil danes Lojze in kaj je počel? *Bil je pred šolo in nato v gimnaziji. Lojze je čakal na rezultate sprejemnega izpita.*
2. Kako je bil Lojze oblečen in kako so se obnašali drugi fantje do njega? *Oblečen je bil skromno, ker ni imel lepših oblačil. Drugi fantje ga gledali postrani in se mu posmehovali.*
3. Kaj sta rekla dva fanta o njem in kako se je Lojze odzval? *Norčevala sta se iz njega, da pastir ne sodi v gimnazijo. Lojze je bil jezen, a je ostal tiho.*
4. Kaj se je zgodilo, ko je učitelj prebral rezultate izpita? *Lojze je glasno rekel, da je prisoten, ko sliši svoje ime, in vsi so se začudili, da je bil sprejet.*
5. Kaj so naredili fantje, ko so videli, da je Lojze sprejet? *Rekli so, da je imel le srečo, in se še naprej norčevali iz njega..*
6. Kako se je Lojze trudil v šoli? *Bil je zelo priden, vztrajen in se je veliko učil.*
7. Zakaj so se stepli in kaj se je zgodilo po tem? *Lojze ni prenesel več zafrkavanja, zato se je stepel s sošolcem. Pozneje se mu je opravičil.*
8. Kaj je priznal sošolec Lojzetu po opravičilu? *Rekel mu je, da ga občuduje, ker je pogumen in delaven, čeprav prihaja s kmetov.*
9. Kako se je spremenil njun odnos, kaj se je med njima zgodilo? *Postala sta prijatelja, Lojze pa mu je začel pomagati pri učenju.*

2. Vstopno mesto

Današnja kateheza je nadaljevanje teme včerajšnjega dne – Otroci so spoznali, da se za (slabim) obnašanjem, vedenjem skriva bolečina. Danes pa bodo otroci preko zgodbe, ki jo boste odigrali animatorji, razmišljali, **kaj gradi prijateljstvo in kaj ga ruši oz. vodi v »vojno« z drugim.**

Da otroke pripravite, jim napoveste, da bosta z animatorjem odigrala eno zgodbo. Zaigrata tole zgodbo.

*Animator 1 je dobil **nov telefon**. Na njem zelo rad igra igrice. Njegov prijatelj – animator 2 pa nima telefona, saj mu ga starši nočejo kupiti, za zdaj si ga še niso mogli privoščiti. Prosi ga, da mu posodi telefon: »Animator 1 (uporabite njegovo pravo ime), a mi lahko malo posodiš svoj telefon? Tudi jaz bi rad probal tisto igrico z avti.« ta pa ga zavrne: »Ne, ne bom ti ga posodil! To je **moj***

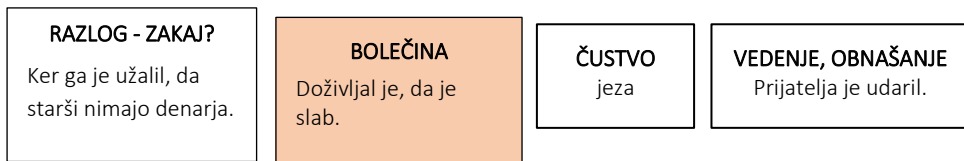
telefon. Če ga ti nimaš, si pač **sam kriv**. Vi ste pač reveži, ker nimate denarja!«
 Animator 1 (uporabite pravo ime) te besede **zabolijo, zato animatorja 2**
 (uporabite pravo ime) **porine in udari**.

Po odigrani zgodbi na enak način kot prejšnji dan z otroki obnovite zgodbo.
 Poveste jim, da boste pozorni le na tistega, ki je udaril.

Postavite pojme, ki so jih otroci spoznali prejšnji dan (RAZLOG – ZAKAJ?, ČUSTVA, OBNAŠANJE - VEDENJE). Ponovite, kaj pomenijo. Nato se pogovorite in na listke (pod pojme) zapišite odgovore otrok. Vprašajte jih:

- Kako se je vedel? *Prijatelja je udaril.*
- Kaj je čutil? *Jezo.*
- Kaj je bil razlog, da se je tako obnašal? *Ga je užalil, da starši nimajo denarja.*
- Kaj ga je zbolelo? *Doživljal je, da je slab.*

Bodite pozorni na BOLEČINO. Tako kot prejšnji dan, ta list izpolnite nazadnje.
 Tako je pred vami nastala taka shema:

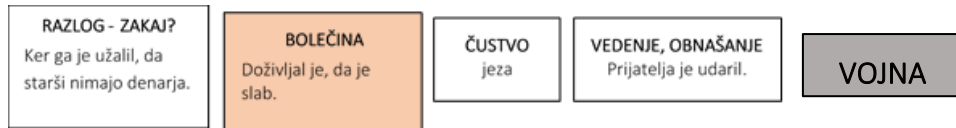

3. Dejavnost

Z otroki se boste pogovorili o tem, kam vodi to, da »udariš nazaj«, ko te nekaj zaboli. Razmišljali bodo, kaj narediti, namesto, da udarijo.

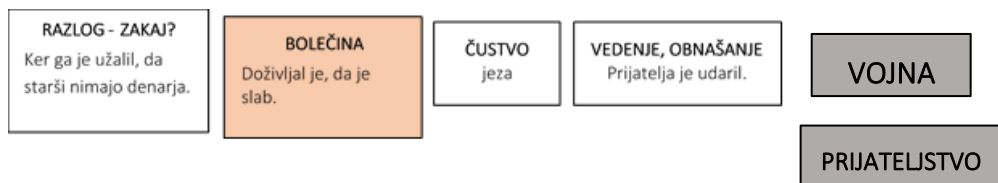
Vprašate jih: *Ali je s tem, da ga je udaril, gradil prijateljstvo? Ali sta ostala sprta oz. v vojni?*

Otroci bodo zagotovo rekli, da sta bila v vojni. Potrdite njihov odgovor in na konec ob vedenje, obnašanje položite list z napisom **VOJNA**.

Otroke vprašaš: *Ali ste tudi vi kdaj v vojni s kom? Koga udarite?* Otroci pripovedujejo.

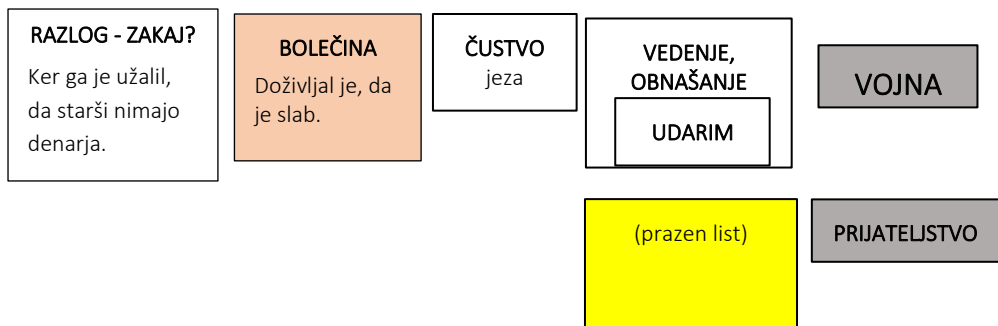
Otrokom poveste: *Zdaj bomo pa skupaj razmišljali, kaj moramo narediti, da ne ostanemo sprti oz. v vojni, ampak ostanemo prijatelji.* Pod pojem vojna položite list z napisom **PRIJATELJSTVO**.

Poveste jim, da bodo morali ugotoviti, kaj lahko naredimo, namesto, da udarimo. Na napis VEDENJE položite list z napisom **UDARIM**, pod njega pa PRAZEN LIST.

Otrokom nato razdelite prazne kartončke in jim date navodilo: *Skupaj bomo razmislili, kaj lahko naredimo, namesto da udarimo. Kaj bi morali narediti, da bi ostali prijatelji/ da bi gradili prijateljstvo? Kaj bi naredili vi? Svoj predlog zapišite na ta kartonček (jim ga pokažete).*

Njihove predloge boste položili na PRAZEN LIST.

Ko otroci končajo, jih povabite, da vam dajo listke s predlogi, ki so jih zapisali. Listke pomešate in jim jih naključno razdelite.

Otroci bodo verjetno predlagali kaj takega:

- Pogovorim se s prijateljem (Rečem: »Zakaj si to naredil?«, »To me boli.«)
- Rečem: Prosim, nehaj

- Grem stran (da se umirim)
- Poiščem pomoč pri učitelju ali vzgojitelju/ Povem odraslemu, kaj se je zgodilo
- Predlagam, da se igramo nekaj drugega
- Objamem prijatelja
- Grem k drugemu prijatelju
- Zamenjam igro
- Povem, kako se počutim (jezen, žalosten, prestrašen)

Sedaj boste listke razvrstili in ponovno razmislili, kaj zares gradi prijateljstvo in kaj odnos ruši – kaj vodi v vojno. Otroke povabite, da preberejo, kar piše na listku, ki so ga dobili. Skupaj razmislite, kaj bi zares gradilo prijateljstvo in ne vojne.

Predloge otrok ovrednotite in se pogovorite. Če bi gradilo prijateljstvo, ga otrok položi na prazen list, če pa to vedenje ne bi gradilo prijateljstva, ga položi k napisu UDARIM. Bodite pozorni na to, da tudi umik ali ignoriranje težave ne gradi prijateljstva.

Otroci bodo verjetno predlagali tudi, da naj se namesto da udari, **umakne ali da ga pusti pri miru**. Ob tem se ustavite, saj to ne vodi v prijateljstvo. Umakniti se je dobro šele takrat, ko zares narediš vse, da bi ohranil prijateljstvo. Ko se drugi noče potruditi za odnos ali ne sprejme resnice in se za to ne potruži, se umakneš.

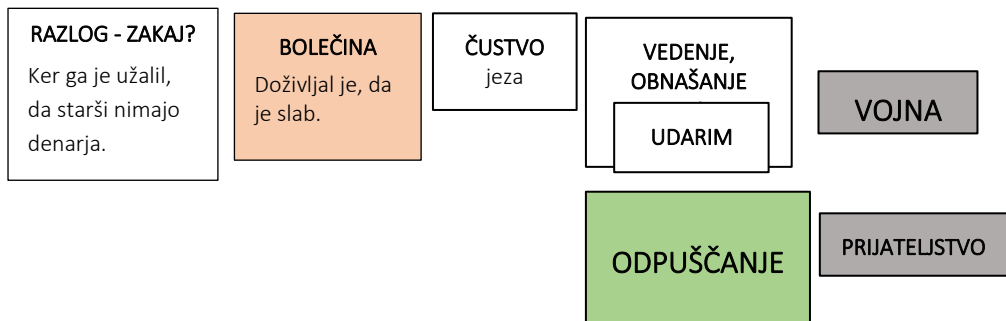

Ignoriranje drugega pomeni, da ga udarimo nazaj. Odpuščanje pomeni, da ne udarimo nazaj. Pomeni, da se **ustavim, razmislim, odpustim**. Ko se umaknemo, zbežimo – tako nimamo možnosti, da bi se ustavili ob tem, kaj nas zaboli, ne razmišljamo o tem in tako tudi ne moremo odpustiti. Bolečina tako ostane, je ne rešimo.

Lahko jim rečete tako: *»Ja, včasih se res zdi najlažje, da nekoga samo pustimo pri miru in gremo stran. Takrat si mislimo, da bo potem mir. Ampak, ali smo potem res spet prijatelji, če se samo ne pogovarjamo več? (Počakaj na odzive.) Mogoče je na začetku lažje, ker ni več kričanja ali žaljenja ... ampak a ste že kdaj imeli občutek, da vas v srcu še vedno nekaj boli, ker se niste pogovorili? Ko se samo oddaljimo, se prepir res ustavi – a prijateljstvo ne zraste.«*

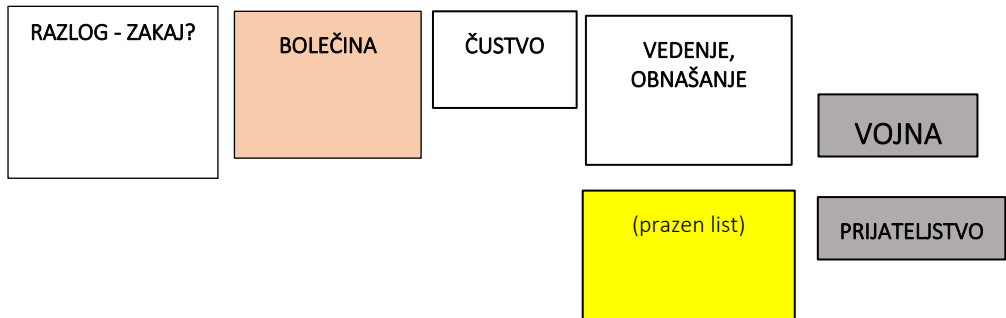
Sedaj otrokom, poveste, da **ODPUŠČANJE** gradi prijateljstvo. Poveste jim, da vse to, kar je ostalo na praznem listu, pomeni, da odpustimo drugemu. Lahko jim rečete tako: *Vse to gradi prijateljstvo – temu lahko z eno besedo rečemo odpuščanje. Odpuščanje gradi prijateljstvo. To, da(preberete vse predloge, ki so ostali na praznem listu) ... Pomeni, da drugemu odpustimo.*

Na prazen list (čez listke predlogov) položite velik list z napisom ODPUŠČANJE.

Otroci iz svojih mapic vzamejo liste s shemo, ki so jih reševali včeraj. Dopišejo si pojme VOJNA, PRIJATELJSTVO in ODPUŠČANJE. Za svojo situacijo, ki so jo včeraj zapisali sedaj napišejo, kaj bi lahko naredili, namesto, da bi udarili, da jih bo to vodilo v prijateljstvo. Lahko izberejo enega od predlogov, ki so ostali na listu *ODPUŠČANJE*.

Otroci bodo razmislili še, **kaj je naredil Lojze**. Z otroki se pogovorite in skupaj izpolnite delovni list s shemo, ki jim je že znana:

Vprašajte jih:

- Je tudi Lojze koga udaril? *Ja.*
- Je bil jezen? *Ja.*
- Zakaj? *Ker se je sošolec iz njega norčeval.*
- Kaj ga je bolelo? *Doživljal je, da je slab.*
- Ali je Lojze ostal s sošolcem v »vojni«, sta ostala sprta? *Ne.*
- Kaj je moral narediti Lojze, da je lahko postal prijatelj s sošolcem?
Moral mu je odpustiti.

4. Sklep

Sklep, ki ga otrokom poveste: Če odpustim, prijateljstvo gradim.

Otroci naj v zrno dneva zapišejo ta sklep.

KOTIČEK ZA MALE

1. Obnova zgodbe:

2. Vstopno mesto:

Da otroke pripravite, jim napoveste, da bosta z animatorjem odigrala eno zgodbo. Zgodba, ki je prilagojena za najmlajše:

Animator 1 ima nove barvice. Animator 2 si jih želi sposoditi. Animator 1 mu jih noče posoditi. To animatorja 2 zaboli, zato ga udari.

Animatorja odigrata zgodbo. Po odigrani zgodbi se z otroki pogovorite po spodnjih vprašanjih.

- Kaj ste videli v zgodbi? *Ga je udaril, ker mu ni dal novih barvic.*
- Kako mislite, da se je počutil, ko mu jih ni posodil? *Je bil žalosten/jezen.*
- Kaj je potem naredil? *Ga je udaril.*

Otrokom nato s pomočjo ilustracij na listkih postavite shemo, kot ste jo včeraj in ob njej obnovite, kaj se je zgodilo. Poudarite, da ga je nekaj zbolelo, zato je bil jezen/žalosten.

RAZLOG - ZAKAJ?	ČUSTVO	VEDENJE, OBNAŠANJE
Jaka mu ni posodil avtomobilčka.	jeza/žalost 	Prijatelja je udaril.

3. Dejavnost

Z otroki se boste pogovorili o tem, kam vodi to, da »udariš nazaj«, ko te nekaj zaboli. Razmišljali bodo, kaj narediti, namesto, da udarijo.

Otroke vprašaš:

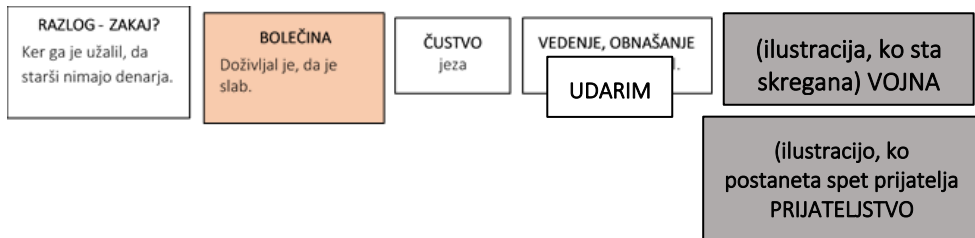
- Ali je to da ga je udaril pomagalo? Ali sta animator 1 in 2 še vedno prijatelja? *Ne. Skregala sta se.*

Postavite ilustracijo, ki prikazuje, da sta skregana – z napisom VOJNA.

- *Ali tudi vi kdaj koga udarite nazaj? Koga udarite?*

Nato jih vprašate: *Kaj bi lahko naredili, namesto, da udarimo nazaj? Kaj lahko naredimo, da bi ostali prijatelji?*

Pod pojem ilustracijo z napisom vojna položite ilustracijo z napisom **PRIJATELJSTVO**. Na napis **VEDENJE** položite list z napisom **UDARIM**.

Otroci pripovedujejo in povedo svoje predloge. Otroci bodo verjetno predlagali kaj takega: (Prosim, nehaj. Povem učiteljici. Pogovorim se. Rečem: To me boli. Grem se igrat nekaj drugega. Objamem prijatelja. Povem, da sem jezen.)

Nato otrokom poveste, kaj lahko naredijo.

Pomembno je, da drugemu povemo, kako se počutimo. Lahko mu povemo, da smo žalostni ali jezni. Lahko mu rečemo STOP. Pomembno je da rečemo stop in ne udarimo nazaj.

K shemi k ilustraciji dodamo znak STOP.

Otroci na list z znakom STOP, narišejo, kako se bodo ustavili, si rekli stop v neki situaciji, namesto, da bi udarili nazaj.

Ko narišejo, jih povabite, da podelijo, kaj so narisali.

Pogledate še **Lojzetovo zgodbo**. Eden animator položi na sredino kroga ilustracije z Lojzetovo zgodbo (Imate listke: Lojze je udaril prijatelja. / Prijatelj ga je žalil. / Lojze je bil jezen/žalosten.). Imate tudi ilustracije vojna (ko se tepeta) in prijateljstvo (ko mu Lojze pomaga pri učenju). Poudarite, da si je on tudi rekel stop in ni udaril nazaj.

Otroke vprašate: *Ali je Lojze ostal prijatelj s tistim, ki ga je žalil? Kaj je naredil? Ali ga je tudi na koncu udaril, ali si je rekel stop in ni udaril nazaj? Rekel je stop. Prijatelju se je pomagal učiti.*

4. Sklep

Na zrno otrokom napišete sklep:

Sklep: Ne bom udaril nazaj, ampak si bom rekel STOP.

4. dan: ODGOVOREN SEM – življenje je dar!

POVZETEK KATEHEZE NA KRATKO:

ZGODBA: Lojze je v šoli delaven, a njegov značaj je še vedno preveč vzkipljiv in robat. Po počitnicah na domu prijatelju razlaga, kako so se ga za praznik napili. Prijatelj mu pove, da je njega oče tako namlatil, ko se je napil, da niti pomisli ne, da bi še kdaj prijel za flašo. Tudi Lojzeta spodbudi, da preneha s pitjem. Nekoč ga na pogovor povabi prefekt in ga prav tako opomni. Sliši namreč, da si v šoli prizadeva, a kaj je ta vroča kri? Zadnjič je zabrisal sošolcu nekaj v obraz, da mu je prebil ustnico, zadnjič se je stepel. Če ne bo nehal s tem, bo tak kot vsi ostali mestni pobalini - navaden povprečnež. Lojze se ob teh besedah zamisli: ne, povprečnež pa ne želi biti! Prefekt ga torej spodbudi, da gre v akcijo in se potrudi drugače. Lojze se strinja. Ko zapusti prefektovo pisarno zagleda na steni plakat - Katoliška akcija. Lojze si misli: "Akcija? Mogoče je pa to božje znamenje. Bom šel pogledat." Lojzeta sprejmejo na akciji. Razložijo mu, kaj pomeni biti član in kakšne naloge ima. Lojze vpraša: "Ali moram kaj podpisati? Dobi odgovor: "Ne, samo prihajaj, da si bomo v oporo in povsod delaj dobro."

VREDNOTA: ODGOVORNOST

SMER KATEHEZE: Bog nas kliče k odgovornosti. Odgovorni smo v različnih vlogah: prijatelj, učenec, sin/hči.

CILJ KATEHEZE: Spoznati, da me le odgovorno življenje osrečuje.

POTEK KATEHEZE NA KRATKO:

1. Obnova zgodbe

2. Vstopno mesto: pogovor o tem, kaj želijo postati, razlaga besede odgovornost

3. Dejavnost: Delovni list za Lojzeta, delovni list zanje za različne vloge, ki jih imajo – kako so že odgovorni in kaj jim pravijo drugi, nalepke

4. Sklep: Trudil se bom biti odgovoren tako, da bom _____ .

PREDLOGI IGER IN PESMI:

Igre: Presek, Hiške, Telefonček, Kokice, A gremo na lov, Kranjski Janez.

Pesmi: Božje kraljestvo (12*), Odrini na globoko (117 R), Ogenj, ki žge (52*), Blagor čistim v srcu (11*), Marija ti mati (32*).

POGOVOR ZA ANIMATORJE:

Katere odločitve si že sprejel?

Katere so se te napolnjevale z veseljem, katere so te pustile praznega?

Kdo te nagovarja, spodbuja, usmerja za odločitve, ki te vodijo v življenje?

KATEHEZA

1. Obnova zgodbe:

1. Kaj je Lojze rad počel na kmetiji? *Delal je na njivi, pobiral krompir in pšenico, zvečer pa so se zabavali in jim ni bilo dolgčas.*
2. K čemu ga je spodbudil prefekt? *Da preneha z neumnostmi in se trudi za to, da bo nekaj iz sebe naredil.*
3. Zakaj mislite, da mu je to rekel? *Verjel je vanj in je verjel, da lahko odraste v dobrega fanta.*
4. Kaj je Lojze obljubil prefektu? *Da se bo trudil biti boljši, da bo šel »v akcijo« in da bo odgovorno živel.*
5. Kaj je Lojzeta spodbudilo, da je šel na srečanje Katoliške akcije? *Videti je plakat, ravno ko je premišljeval o tem, da mora nekaj spremeniti v življenju.*
6. Kaj so delali pri Katoliški akciji? *Molili so, brali Sveto pismo, peli, pomagali ljudem in skupaj delali dobre stvari.*
7. Zakaj misliš, da je bil Lojze bolj vesel, ko je začel živeti odgovorno? *Lojze je bil bolj vesel, ker je začel delati dobre stvari in pomagati drugim. Videl je, da ga imajo ljudje radi in da tudi Bog želi, da živi lepo in prav.*

2. Vstopno mesto:

Otroke sprašujete o tem, kaj bi radi postali. Otroci bodo ugotovili, da se je za to potrebno truditi.

Otroci naj odgovarjajo na sledeča vprašanja, eden od animatorjev pa naj odgovore otrok sproti zapisuje na plakat:

- Kdo že ve, kaj bi rad postal, ko bo velik? *Nogometaš, učiteljica, gasilec, mama, dober človek, slikar...*
- Zakaj si to želiš (postati dober človek, mama, športnik...)? *Da bi pomagal drugim. Moja mama je najboljša, jaz bi bila taka. Ker rad brcam žogo. Gasilci so pogumni, tudi jaz bi bil.*
- Kaj moraš narediti, da boš to postal? *Znati moram hitro teči in biti močan. Imeti dojenčka, kuhati in pospravljati. Moram biti prijazen. Se učiti in iti v šolo.*
- Ali pride to kar samo od sebe? *Ne.*

Nato otrokom razložite, da se je za uresničitev svojih želja o tem, kaj želijo postati, potrebno truditi in biti odgovoren. Poveste jim, da bodo danes spoznali, **kaj pomeni biti odgovoren.**

Pred otroke postavite napis *odgovornost*. Otroke vprašate: *Katera beseda se skriva v tej besedi ODGOVORnost?* Odgovor! Da, odgovornost pomeni, da odgovarjaš na to, k čemer te vabi Bog. On vas vabi k temu, da bi postali dobri nogometaši, mame, prijatelji, ...

3. Dejavnost

1. Kaj je počel Lojze, da je bil odgovoren

Ta delovni list rešite skupaj – eden od animatorjev naj zapisuje odgovore otrok.

Pred otroke postavite delovni list. Eden od animatorjev bo zapisoval odgovore otrok, eden pa naj vodi pogovor. Vprašate jih:

- *Kaj je Lojze počel, kako se je trudil, da je bil odgovoren? Se je veliko učil. / Pomagal je doma na kmetiji. / Bilo mu je žal, ko je bil nesramen. Obljubil si je, da bo boljši. / Šel je na srečanje Katoliške akcije. / Razmišljal je, kako bi bil dober. / Rekel je, da ne bo več pil vina. / Pomagal je drugim.*

DOBER LOJZE	
☐	_____
☐	_____
☐	_____
☐	_____
☐	_____
☐	_____

Povzamete, da je bil Lojze odgovoren: *Lojzeta je prefekt spodbudil, naj se potrudi, da bo postal dober fant - da ne bo povprečnež, ampak nekaj več, k čemur ga vabi Bog.*

2. POGOVOR - Kaj že počnem, da sem odgovoren

Otrokom poveste, da tudi njih Bog vabi, da odgovorijo na njegov klic – da so odgovorni.

Otroci povedo, kaj želijo postati in kaj že počnejo, da bodo dobri nogometaši, mame, zdravniki ipd. Otroci bodo verjetno rekli kaj takega: *Rad bi bil dober nogometaš - Hodim na treninge. Vsak dan brcam žogo. Imam kopačke. Poslušam trenerja. Jem zdravo hrano.*

3. Kaj že počnem, da sem odgovoren sin/hči, učenec/-ka, prijatelj in kaj mi govorijo drugi (odrasli)

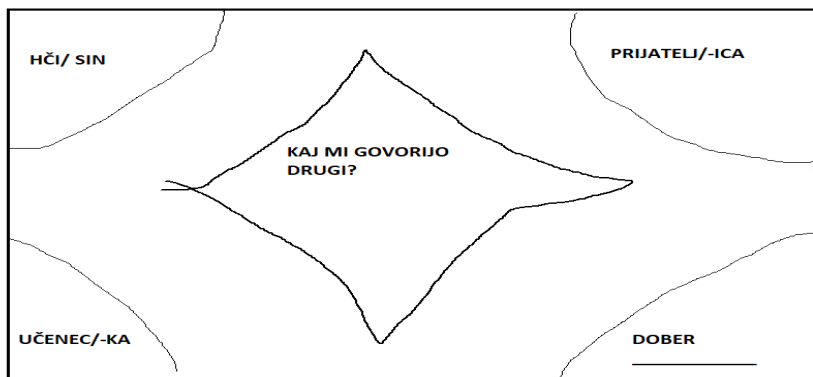
Nato otrokom razložite, da ima vsak od njih, poleg tega, da bi rad postal dober nogometaš, mama, zdravnik.. poklican tudi k temu, da je dober učenec/-ka, sin/hči, prijatelj/-ica.

- *Katere naloge pa še imate, poleg tega, da se trudite, da bi postal dober nogometaš, ...? Katere vloge še imate? K čemu ste poklicani?*

Otroci naštevajo: *sin, učenka, brat, sestra, vnuk, prijatelj, sošolec, bratranec,...*

Če otroci ne bodo razumeli vašega vprašanja, pa jim poveste kar vi: *Poleg tega, da bi rad postal dober nogometaš, mama, zdravnik.. že imate nekatere naloge, vloge.* Pred otroke položite tri listke (z napisi *učenec/-ka, sin/hči, prijatelj/-ica*) in jim rečete: *Ste tudi sinovi ali hčerke, prijatelji in učenci.*

Učencem nato razdelite delovne liste, na katerih je zapisano *UČENEC/-KA, SIN/HČI, ali PRIJATELJ/-ICA.* Izgledajo tako:

Otroke povabite, da zapišejo, kaj že počnejo, da so odgovorni učenci, prijatelji. V sredinski kvadrater pa naj zapišejo, k čemu jih spodbujajo drugi odrasli, npr. starši, učitelji, trenerji, starejši bratje ali sestre, nonoti, none... Vprašate jih lahko tako: *Kaj vam govorijo ali svetujejo odrasli – kot so starši, učitelji, trenerji ali stari starši? Zapišite, k čemu vas spodbujajo, kakšni bodite.*

Da si lažje predstavljate, je tukaj že primer, kot bi ga verjetno rešil otrok: *Da sem odgovoren učenec redno delam domače naloge in poslušam učiteljico. Učiteljica mi govori, naj lepo pišem. Oče mi pravi, naj se učim sproti. Nona mi pravi, naj pospravljam šolsko torbo. ALI PA V TAKI OBLIKI: Pravijo mi, naj bom bolj priden, zanesljiv, pozoren, radoveden, pripravljen, spoštljiv, vztrajen, odgovoren, samostojen,...*

Otroci bodo začeli pisati za tisto vlogo, o kateri najlažje razmišljajo, o tistih, v katerih se znajdejo, jih razumejo.

Lahko rešijo tudi le za eno vlogo, ni potrebno, da otrok reši prav vse. Izhajajte iz njih – od tam, kjer se najbolj najdejo.

Ko otroci rešijo delovna lista jih povabite, da podelijo, kaj so zapisali in se o tem pogovorite. Vprašate jih lahko:

- *K čemu te spodbujajo drugi?*
- *Kako se ob tem počutiš?*
- *Ali se ti upira, to, kar ti drugi govorijo – jih težko ubogaš?*

Nato otroci še razmislijo, za kaj se bi lahko še bolj potrudili. Vprašate jih lahko:

- *Za katere stvari se boš(še bolj) potrudil?*
- *Kaj ti je najtežje upoštevati?*

Nato si otroci na nalepke zapišejo, kakšni bodo – za katero lastnost se bodo trudili oz. kaj bodo počeli, da bodo odgovorni. Vprašate jih lahko tako: *Kaj boš počel, da boš odgovoren? Katero nalogo si boš zadal – kaj boš počel?*

Da si boste lažje predstavljali, kaj zapišejo na nalepke sta tu dva primera:

Redoljuben Janko	Metka, ki pospravlja sobo
---------------------	------------------------------

Nalepke bomo nosili vsi na oratoriju, tudi animatorji, voditelji, pomočniki, družine. Pomembno je, da jim nalepke predstavite tako, da jih motivirate zanje – so kot življenjski izziv vseh nas na oratoriju.

4. Sklep

Sklep: Otroci na zrno dneva zapišejo sklep: **Trudil se bom biti odgovoren tako, da bom** _____ (napišejo nalogo, ki so si jo zadali, da bi bili bolj odgovorni, npr. *pospravljal sobo*).

KOTIČEK ZA NAJMLAJŠE:

1. Obnova zgodbe

2. Vstopno mesto

Vprašanja (malce prilagojena):

- *Kaj bi rad bil, ko boš velik? (nogometaš, mama, zdravnica, gasilec...)*
- *Kaj ti je pri tem poklicu všeč? (Ker rad brcaš žogo? Zato ker imaš rad dojenčke?)*
- *Kaj moraš narediti, da boš to postal? (Animatorji jim lahko pomagata: Moraš veliko vaditi? Se učiti? Biti prijazen?)*
- *Ali pride to kar samo od sebe? Ne.*

Otrokom poveste, da je bil Lojze odgovoren. Vprašate jih: *Kaj je Lojze počel? Pomagal je doma. Učil se je. Hotel je biti boljši. Bil je prijazen. Ni več pil vina.*

3. Dejavnost

Otrokom poveste, da bodo na list narisali, kaj že počnejo, da so odgovorni (pridni) oz. kaj že počnejo, da bodo postali dobri nogometaši ipd. (npr. narišejo, kako brcajo žogo, berejo knjigice, pomagajo mami kuhati,...).

Poveste jim lahko tako: *Dobili boste list. Nanj narišete, kaj bi radi postali in kaj že delate, da boste to postali.*

Poveste jim, da so poleg tega tudi sinovi ali hčerke, prijatelji in otroci v vrtcu. Nato jih vprašate:

- *Kaj delate doma, v vrtcu ali s prijatelji, da ste odgovorni? Pomagam pri pospravljanju. Poslušam vzgojiteljico. Doma si sam obujem copate.*

Sedaj pa bodo otroci pomislili, k čemu jih spodbujajo odrasli – starši, vzgojiteljice.

- *K čemu vas spodbujajo vzgojiteljice? Kaj vam rečejo? Naj lepo sedim in poslušam.*
- *K čemu vas spodbuja mama/tata – kaj vam rečeta? Mama mi reče, naj bom priden. Naj pospravim igrače.*
- *Ali vam jih je težko ubogati? Ja.*

Otrokom poveste, da bodo na list narisali, za katero stvar se bodo še posebej potrudili, da bodo odgovorni. Otroci NA VEČJE NALEPKE narišejo, kako bodo

ubogali odrasle – kaj bodo počeli (*npr. pospravljaj bom igrače. Poslušal bom vzgojiteljico. Obul bom bom copate. Prijazen bom do prijateljev. Pomagal bom mami.*).

Ko otroci končajo, jih povabi, da si v skupini podelite, kaj so narisali.

4. Sklep

Odgovoren bom tako, da bom _____ (napišete to, za kar so narisali da se bodo trudili, *npr. pospravljaj sobo*).

5. dan: VZTRAJAM, DA RASTEM– življenje je dar!

POVZETEK KATEHEZE NA KRATKO:

ZGODBA:

Lojze se sedaj trudi živeti zavzeto. Skrbi za doslednost v malenkostih, saj s tem krepi voljo. Zjutraj telovadi, se redno giba, uči. Ima urejeno torbo in pisala. Pozoren je na bližnje in njihove potrebe. Ker je čas vojne, vidi veliko potrebo po tem, da govori o Bogu in o tem, kar bo edino rešilo spore in končalo vojno. Nekateri mislijo, da je potrebno Boga izbrisati iz pameti ljudi, vojno bodo rešili z uporom, orožjem, on pa ve, da je rešitev v tem, da se vsak pri sebi trudi za dobro, za ljubezen do bližnjega. Zato ureja in prodaja časopis katoliške akcije, da tudi sošolce spodbuja k branju in razmišljanju. Da razvedri sošolce, ki so v skrbeh zaradi vojne, jih povabi k igri kart, nogometu ali petju. Prijatelju v Italiji pošilja vse, kar si je prislužil s poletnim delom na železnici. V pogovoru s sošolcem, ki se navdušuje nad komunizmom, odločno zavzema svoje stališče za dobro. Nekega nedeljskega dne, grede vsi prijatelji na izlet. Tudi sam si to zelo želi. Gleda jih skozi okno, kako odhajajo. Razjezi in razmeče vse zapiske. Zakaj se mora odpovedati tako lepemu dnevu s prijatelji? Nato se spet zbere in pospravi razmetano. Spodbudi se z besedami: saj veš, zakaj to počneš ... Kdo bo tvojemu narodu govoril o pravi poti, o pravi odrešitvi, ki je v tem, da vsak spreminja sebe, ne pa pobija tiste, ki se z njim ne strinjajo. Prav je tako. Ker vztrajnost v dobrem ni preprosta, vidi, da potrebuje molitev, da bi lahko vztrajal.

VREDNOTA: VZTRAJNOST za rast

SMER KATEHEZE: Če želimo rasti, moramo vztrajati tudi, ko je težko.

CILJ KATEHEZE: Spoznati, da je moja rast nujno, da vztrajam tudi, ko je težko.

POTEK KATEHEZE NA KRATKO:

1. Obnova zgodbe

2. Vstopno mesto: Obnovimo včerajšnji sklep.

3. Dejavnost: Vztrajnost bomo krepili ob delu.

4. Sklep: Vztrajal bom v vsakodnevnih malih obveznostih in se tako krepil, da bom rastle in dosegel to, kar si želim postati.

PREDLOGI IGER IN PESMI:

Igre: Indijančki (Kili, kili Jaka Zaka), Amfore, Ali imaš kaj rad svoja dva soseda, Impulz – telegram, Los, En mali slonček.

Pesmi: On me vodil bo (53*), Živim naj zate (205 R), Nasmeh v očeh (101 R), Več kot zmagovalci (74*), Ti si z menoj (68*).

POGOVOR ZA ANIMATORJE:

Ko nekaj spoznaš za dobro - ali lahko vztrajaš v tem?
Kaj narediš, ko naletiš na ovire, težave?
Kdo ti je v oporo?

Kdo/kaj ti daje moč (motivacijo, voljo), da vztrajaš?

KATEHEZA:

Pomembno je, da imate animatorji ves čas pred očmi cilj kateheze, ki je zapisan v kotičku za animatorje. Bistveno je, da dosežete cilj in ne to, da naredite vse dejavnosti, ki so podane. Današnji cilj je: ***Spoznati, da me ob slabem vedenju velikokrat vodi bolečina. Kljub temu se trudim delati dobro.***

1. Obnova zgodbe

1. Kaj počne Lojze vsak dan? *Vsak dan telovadi, se uči, redno giba in skrbi za prijatelje. **Vsak dan vztraja v dobrem.***
2. Kako Lojze pomaga ljudem okoli sebe? *Je pozoren na to, kaj potrebujejo, jih spodbuja in jim pomaga.*
3. Kaj misli Lojze – kako lahko vsak pomaga k miru? *Verjame, da mora vsak sam delati dobro in imeti rad bližnje.*
4. Kako Lojze razveseljuje svoje sošolce? *Igra se z njimi, igrajo karte, nogomet in pojejo.*
5. **Ali mu je bilo kdaj težko vztrajati? Zakaj?** *Da. Ker mora ostati doma zaradi pisanja časopisa, ker je to njegova naloga, prijatelji pa so šli na izlet.*
6. Kaj naredi, ko je jezen in žalosten, ker mora ostati doma? *Najprej se razjezi, potem pa se pomiri in pospravi kar je razmetal.*
7. **Kaj pomaga Lojzetu, da ne obupa in vztraja v dobrem?** *Molitev in misel, da je prav, da vztraja, saj bo le tako lahko rasel in dosegel to, za kar je poklican. .*

2. Vstopno mesto:

Na sredino kroga položite **klas skupine**. Sestavljen je iz zrn, na katerih so zapisana vaša imena. Otroke vprašate: *Kaj se mora zgoditi s zrnom, da bi lahko obrodilo in da bi iz njega nekaj zraslo? Zrno mora pasti v zemljo, da bi obrodilo sad. Tudi mi si želimo, da bi iz nas kaj zraslo, a ne? Kot ste povedali včeraj.* Otroke vprašate, če se še spomnijo, kaj so si včeraj napisali na nalepke. Otroci naštejejo. Vprašata jih, če so doma vadili to, kar so sklenili in kako jim je šlo.

Poveste jim, da boste danes skušali rasti v tem, za kar ste se odločili.

Redoljuben
Janko

Vsak otrok vzame svoje zrno in nanj dopiše včerajšnji sklep.

3. Dejavnost

Otrokom poveste, da jih danes čaka izziv. Poveste jim, kam boste šli in kaj boste počeli (opravljali bodo preprosta opravila, npr. zlaganje servetk, pometanje, rezanje zelenjave, pletje, zlaganje oblačil ipd.)

1. DELO

Skupaj delate oz. opravljate eno opravilo. Otroke spodbujajte, da so natančni, da poslušajo navodila, da so pozorni na delo, ki ga opravljajo, da ne klepetajo. Če se jim ne bo dalo ali se bodo pritoževali, jih spodbujajte. Lahko jih tudi spomnite na napise na njihovih nalepkah.

2. POGOVOR o delu

Ko se vrnete v vašo sobo, se pogovorite o tem, **kako je bilo na delu**:

- *Kaj vam je bilo pri delu najbolj všeč?*
- *Kaj vam ni bilo všeč/ vam je bilo kdaj težko? Vam je bilo težko vztrajati?*
- *Kaj vam je pomagalo, da ste vztrajali? Npr. Spodbuda animatorja, prijatelja, to, da smo delali skupaj ...*
- *Ali mislite, da vam je delo pomagalo rasti v tem, kar ste si zapisali na zrno?*
- *Kako?*

Otroci naj sami skušajo ugotoviti, **v čem so rasli**. Sicer pa jim razložite, kako so krepili so s konkretnim opravilom krepili spretnosti, potrebne za to, da bi postali to kar želijo. Lahko jim rečete tako: Sodelovanje – *ko ste rezali korenje ste sodelovali – med seboj ste se morali dogovoriti, kam boste odlagali koščke, kdo bo imel desko, razdelili ste si nožke ipd. ...*

Poveste jim, da te lastnosti lahko trenirajo vsak dan doma, v šoli, med prijatelji, v vsakodnevnih nalogah (ko npr. pospravljajo sobo, pomagajo staršem, zalivajo rože ...).

3. POGOVOR IN REŠEVANJE DELOVNEGA LISTA

Otrokom poveste, da je zato, da bi zmogli rasti v tem kar hočejo postati, zelo pomembno, da vztrajajo tudi, ko jim kdaj ne gre, ko se jim ne da, ko je težko. Brez vztrajnosti ne bo nič. Poveste jim, da boste sedaj s pomočjo delovnega lista skupaj razmišljali o tem, kaj nam lahko pomaga vztrajati.

Otrokom razdelite delovne liste (A5). Na njih je narisana zemlja in rastlina z dvema listoma ter vršičkom. Pod zemljo je prostor za zrno.

Otroke povabite, da zalepijo svoje zrno na označeno mesto.

Animator ima pred sabo večji delovni list, na katerem pa je Lojzetovo zrno.

Animator vpraša otroke: *Se spomnite, s katerimi besedami se je spodbujal Lojze, ko mu je postalo krivično in se mu dalo vztrajati? Rekel si je: Saj veš, zakaj to počneš...* Animator zapiše odgovor na Lojzetov delovni list.

Kaj pa vi? S kakšnimi besedami se boste spodbudili, ko bo vam težko in vam bo zmanjkovalo volje, da bi še vztrajali?

Otroci zapišejo odgovor na delovni list (levi list na rastlini). Odgovore si tudi podelite.

Otroke vprašate: *Kdo je pomagal Lojzetu, da je vztrajal? Prijatelji, prefekt, Katoliška akcija, Bog (molitev)...* Animator zapiše odgovore na Lojzetov delovni list.

Kdo pa vam pomaga? Otroci napišejo odgovore na delovni list (desni list rastline).

4. Sklep

Sklep: Otroci v zrno zapišejo: **Vztrajal bom, saj** _____ (prepišejo spodbudne besede, ki so jih prej zapisali na delovni list).

KOTIČEK ZA MALE

1. Obnova zgodbe

2. Vstopno mesto

Ustno ponovite, za kaj so sklenili, da se bodo trudili in katere lastnosti bodo krepili – kakšni bodo. Nalepite jim nalepke na majice.

3. Dejavnost

Glej katehezo za starejše. Razlikuje se le pri delu, ko se pogovorite ob PLAKATU.

Vprašate jih: *Ali ste danes te lastnosti, ki jih imate na nalepkah res trenirali? Ste jih vadili? Ja!*

Otrokom poveste, kako so jih krepili, če sami ne bodo znali povedati. Primeri, ki so vam lahko v pomoč:

- Pogumni – Ko si prvi poskusil nekaj novega (npr. prijel nožek za rezanje korenja) ali ko si delal, čeprav te je bilo malo strah, si bil pogumen.
- Hitri – Ko si hitro in z veseljem naredil, kar smo rekli – to pomeni, da si bil hiter in pripravljen pomagati!
- Močni – Ko si pometal ali nosil stvari – si pokazal, da si lahko tudi močan.
- Prijazni – Ko si nekomu pomagal, mu dal svoj nožek ali mu rekel lepo besedo – si bil prijazen.
- Nežni – Ko si pazil, da nisi koga udaril ali si nežno držal stvari – si pokazal, da znaš biti nežen.
- Spretni – Ko si lepo rezal korenje ali zložil servetke, si pokazal, da si spreten – znaš uporabljati roke in si natančen!
- Potrpežljivi – Če si moral čakati, da prideš na vrsto ali da vsi končajo – si bil potrpežljiv.
- Natančni – Ko si lepo zložil, rezal po črti, pospravil lepo v vrsto – si bil natančen.
- Skrbni – Ko si pazil na svoje delo in na druge, ko si hotel, da je lepo in urejeno – to pomeni, da si skrben.
- Prijateljski – Ko si se z nekom lepo pogovarjal, delil stvari, bil vesel z drugimi – si bil prijateljski.

Poveste in poudarite jim, da morajo za to, da te lastnosti trenirajo, **vztrajati**. To pomeni, da to počno, tudi, ko nočejo ali pa se jim ne da in da se takrat potrudijo.

Lahko rečete tako: *Da bi postali pogumni, prijazni, potrpežljivi in vse ostalo, kar smo danes spoznali, moramo vztrajati. To pomeni, da to počnemo tudi takrat, ko nam ni do tega ali ko se nam malo ne da. Ko si utrujen, ali ko si želiš raje počivati, se vseeno potrudiš in narediš, kar moraš. Tako boš postal vedno boljši in močnejši. Zato je pomembno, da ne odnehaš, ampak vztrajaš!*

Vprašate jih še:

- *Ali lahko to trenirate tudi doma ali v vrtcu? Ja!*
- *Kako? Kaj vsak dan počneš? Igram se, hodim v vrtec, jem, umivam zobe, pomagam mami.*

Otrokom razdelite delovni list, na katerem je narisano zrno v zemlji, ki umre, da lahko raste. Otrokom poveste, da mora tudi zrno vztrajati, da raste. Včasih je to težko – zrno mora umreti, da iz njega zraste žitni klas.

4. Sklep

Sklep: Otroci v zrno zapišejo: **Ko bom** _____ (zapišejo nekaj, kar vsak dan počnejo, opravljajo) **bom vztrajal.**

6. dan: NE BOJIM SE – življenje je dar!

POVZETEK KATEHEZE NA KRATKO:

ZGODBA:

Pred božičnimi prazniki se Lojze in prijatelj pogovarjata o obisku staršev. Lojze prijatelju zaupa, da čuti, da mora domov. Prijatelj ga sprašuje, ali je prepričan, saj ve, da je vojna. Kaj če ga ujamejo in ubijejo, ker govori o Bogu? O Bogu se sedaj ne sme govoriti. Lojze se zaveda, da se to lahko zgodi. Prizna, da ga je strah. A čuti, da mora domov, rad bi videl svoje bratce in svojo mamo. Zadnjič jim je kupil jaslice - kako so bili veseli!

Ko prijatelj zapusti sobo, Lojze razmišlja - moram domov - tudi če je nevarno. Morda grem najprej do prijatelja, potem pa vidim, še vedno se lahko obrnem, če bo prenevarno.

Lojze se na poti domov za en dan ustavi pri prijatelju. Pogovarjata se - če bo Bog želel, bom šel pa v njegov nebeški dom. Tam me čaka Bog, ki me je poklical v življenje in me ima rad.

Ker se zdi varno, gre naprej. Sreča kmeta, ki mu ponudi sedež na vozu. Pogovarjata se o tem, da v mestu ni postal gospod. Lojze odgovarja, da smo vsi enaki, vsi ljubljeni božji otroci - ni važno ali si gospod ali kmet.

Ustavijo ju partizani. Pregledajo mu torbo. Najdejo mu molitvenik. "Aha, tako ... ti niso povedali, da v naši državi ni več dovoljeno razmišljati o Bogu?" "Pridi z nami." Kmetu ukažejo naj izgine. Lojzeta pa peljejo s sabo za oder. Sliši se strel.

Pripovedovalci: Povzamejo, da so Lojzeta iskali, a ga niso našli. Po mesecu in pol so njegovo mrtvo telo našli v gozdu otroci, ki so nabirali zvončke.

Spomin nanj je danes živ zato, ker je imel tako močno rad. Sporoča nam, da smrt in sovraštvo nimata zadnje besede. Tudi mi moramo ljubiti, ker bomo le tako lahko premagovali sovraštvo in krivice.

VREDNOTA: LJUBEZEN

SMER KATEHEZE: Kaj ti je v življenju težko? Česa te je strah?

Za kaj se moraš še posebej potruditi?

Ali lahko gledaš na preizkušnje, kot priložnosti za rast?

CILJ KATEHEZE: Spoznati, da ljubezen premaga strah, celo smrt.

POTEK KATEHEZE NA KRATKO:

1. Obnova zgodbe

2. Vstopno mesto: pogovor o Lojzetovi smrti, refleksija oratorija

3. Dejavnost: Delovni list – zrno, ki umre, da raste – za Lojzeta in za otroke

4. Sklep: Med počitnicami se bom trudil, da bom _____. (Izberejo eno stvar, za katero se bodo še posebej trudili).

PREDLOGI IGER IN PESMI:

Igre: Otroci lahko izberejo igro, ki jim je bila čez teden najbolj všeč.

Pesmi: Popotnica (5*), Pričeval ljubezen bom (133 R), Vstani in steci (195 R), Moje imaš srce (39 *), Marijina (26*), Nihče ne ljubi te kot jaz (105 R).

POGOVOR ZA ANIMATORJE:

Česa te je strah? Česa te je strah v odnosih z drugimi?

Kako ga premaguješ?

Zaradi česa ti je še težko?

Si imel kakšno preizkušnjo, ki te je spremenila?

Ali lahko gledaš na preizkušnje, kot priložnosti za rast?

KATEHEZA

1. Obnova zgodbe

1. Kaj je Lojze rad počel, ko je bil še otrok? *Rad je pomagal drugim, bil je prijazen in se ni rad kregal.*
2. Ali je imel Lojze kdaj težke trenutke? Kaj se je takrat zgodilo? Ja, ko so ga zafrkavali ali ko ni bil sprejet. Ampak ni bil hudoben nazaj.
3. Kaj je Lojze izbral, kadar bi lahko bil hudoben nazaj? Raje je bil prijazen ali odpustil.
4. Zakaj se ga ljudje še danes spominjajo? Ker je bil dober in je pomagal ljudem. Bil je pogumen.
5. Kaj misliš, zakaj pravimo, da je »zmagal«, čeprav je umrl? Ker je delal dobro in ljubil, ni bil slab, kot tisti, ki so ga mučili.

2. Vstopno mesto

Otrokom bo lahko težko, saj v igrici Lojze umre. Zato se najprej o tem pogovorite. Poudarite, da nam lepo vedno ostane, tudi po smrti – prek izkušnje, ko jih je nekdo imel rad in se ga spominjajo ali prek izkušnje, ko jim v spominu ostanejo lepi spomini, tudi ko se s prijatelji ali z družino razidejo.

Postavimo otrokom vprašanja:

- Koga poznaš, ki je že umrl?
- Kaj se o njem spominjaš? So ti o njem ostali lepi spomini?

*** Lahko spregovorite tudi o izkušnjah, ko se družine ločijo ali pa ko se s prijatelji razidejo, vendar bodite pozorni na to, da je otroku to varno podeliti. Vprašate lahko: *Ali imaš izkušnjo, ko so se starši razšli/ ko ste se s prijatelji razšli? Kaj lepega ti je ostalo v spominu?*

Povzamete, da ljubezen vedno ostane, da premaga tudi slabo, tudi smrt: *Ko nekdo umre ali pa ko neko prijateljstvo ali odnos/družina razpade, vedno ostaja tisto, kar je bilo lepo. To nikoli ne izgine in tega nihče ne more premagati. Ko te ima nekdo rad ali ko imaš ti nekoga rad, to je ljubezen, ki vedno ostane.*

Poudarite, da Lojze ostaja v spominu zaradi ljubezni in dobrih dejanj. Tisti, ki pa so izvajali nasilje, se jih nihče ne spominja – ljubezen ostaja, ne nasilje.

Vprašate jih, kaj jim je bilo na oratoriju lepo in kaj jim je bilo težko ali pa jim ni bilo všeč.

Otrokom lahko pomagata pri razmišljanju o preteklih dneh z vprašanji:

- *Koga si ta teden na novo spoznal?*
- *Kaj ti je bilo všeč pri igrici? Kaj si se naučil o Lojzetu?*
- *Katere igre si se najraje igral?*
- *Kaj ti je bilo všeč pri športnih/ miselnih/ vodnih igrah?*
- *Kaj si si zapomnil pri igri kruha/ pri igri z ognjem?*
- *Kaj si ustvarjal ali se naučil pri delavnicah?*

Povzamete, da se lahko veselite lepega in težkega in da to lahko odnesejo domov. V spominu pa bo vedno ostalo, kar je bilo lepo – da so se imeli radi.

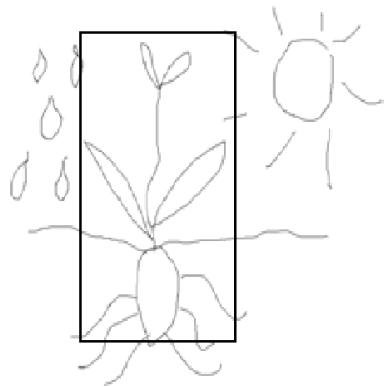
3. Dejavnost

1. DELOVNI LIST – zrno, ki umre, da raste – **za Lojzeta**

Delovni list, ki so ga otroci včeraj rešili, nalepite na sredino v kvadrat – tako bo zrno dobilo še korenine, dežne kapljice, vršiček, sonce, zemljo. Vzporedno naredite še za Lojzeta. Na delovnem listu bodo že zapisana vprašanja. Postavite ga pred otroke in se ob njem pogovorite.

Vzporedno še za Lojzeta:

- 1. dan: VESELIM SE - Česa se je Lojze veselil? (zapisano **v koreninah**)
- 2. dan: TUDI ČE BOLI – Kaj se je skrivalo za njegovim slabim obnašanjem? (zapisano **v dežnih kapljicah**)
- 3. dan: NE UDARIM NAZAJ – Kaj je naredil, ko ga je kaj zabolelo, da ni udaril nazaj? (zapisano **v steblu**)
- 4. dan: ODGOVOREN SEM – Za kaj se je še posebej trudil in treniral? (zapisano **v zemlji**)
- 5. dan: VZTRAJAM, DA RASTEM – Kako je vztrajal v dobrem, ko mu je bilo težko? (zapisano **v vršiček**)
- 6. dan: NE BOJIM SE – Kaj mu je dalo moč, da se ni bal? (zapisano **v sonce**)

2. DELOVNI LIST – **vprašanja za otroke** – zrno, ki umre

Preberete vzklike dnevov ob zrnih na mapici in ponovite, kaj ste spoznali čez teden. Otrokom razdelite mapice, da se spomnijo, kaj so spoznali. Otroci odgovarjajo na vprašanja in zapisujejo odgovore v delovni list:

- dan: VESELIM SE - Kaj te bo spomnilo, da je življenje dar? Česa se lahko veseliš? (korenine)
- 2. dan: TUDI ČE BOLI – Kaj se skriva za slabim obnašanjem? (dež)
- 3. dan: NE UDARIM NAZAJ – Kaj boš naredil, ko te bo nekaj zbolelo, da ne boš udaril nazaj? (steblo)
- 4. dan: ODGOVOREN SEM – Za kaj se boš še posebej trudil in treniral? Kaj boš delal, da boš dober sin/hči, učenec/-ka, prijatelj/-ica? (zemlja)
- 5. dan: VZTRAJAM, DA RASTEM – Kako boš vztrajal v dobrem, če se ti ne bo dalo – pri katerem opravilu, delu? (vršiček)
- 6. dan: NE BOJIM SE – Kaj iz oratorija ti bo dalo zagon za naprej v poletnih počitnicah? To bo njihov sklep, za kaj se bodo še trudili med počitnicami.

4. Sklep

V zadnje zrno zapišejo sklep: Med počitnicami se bom trudil, da bom
_____ . (Izberejo eno stvar, za katero se bodo še posebej
trudili).

KOTIČEK ZA MALE

1. Obnova zgodbe

2. Vstopno mesto

Lahko se pogovarjate preko igre – da si podajajo žogico/pliškota in vsak nekaj pove. Lahko si podajate tudi klobčič volne – nastane mreža – poveste jim, da so med seboj spletni vezi, postali prijatelji in to jim bo lahko vedno ostalo v lepem spominu.

3. Dejavnost

Z otroki se pogovorite – ko povedo odgovor na vprašanje, namesto da ga zapišejo, pobarvajo tisti del klasa: korenine, kapljice, steblo, zemljo, vršiček, sonce.

4. Sklep

V zrno na mapici jim zapišete **sklep**: Med počitnicami se bom trudil, da bom _____ . (Izberejo eno stvar, za katero se bodo še posebej trudili).

IGRE, BANSI

SPOZNAVNE IGRE	
Postavi se po abecedi	Zeleni krokodil
Presedanje	Pajkova mreža
Pozdrav z gibi	Atomčki
Ščurke tepst	
Ali imaš kaj rad svojega soseda?	
RAZLIČNE IGRE	
Mačka in miš	Tapkanje
Presek	Samuraj
Indijančki (Kili, kili Jaka, Zaka)	Pepček
Gnilo jajce	Poštevanka (Neža)
Žoga v krogu	Ali imaš kaj rad svoja dva soseda
Hiške	Angelček (Mežikanje)
Peter in Pavel	Kokice (naključno štetje do 10, če dva hkrati rečeta številko, začnemo znova)
Amfore	Države (ugani državo, ki jo imam v mislih, na črko P)
Bibiti, bibiti bob	Psihiater
Podiranje mostu	Turisti na Kitajskem
Impulz – Telegram	Kdo se boji Črnega moža
Katera žival sem	

BANSI	
Kranjski Janez	Los
Jaz imam tako, pa tako hišo	En mali slonček
Lubenica	Konjske dirke
Rdeča kapica	Drevo je zelenelo
Jon Marijon	A gremo na lov
Morski pes	La, laj, laj lero
Tri majhne žabice	Dvigni peruti, razmigaj tipalke
Dal Kongo	Konjenik
Žabice	Pingvin
Tunči tutunči	